Ч. 280 (15.081). Львів, пятниця 16. грудня 1938. Oplata pocztowa uiszczona gotówką. Рік LIX.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація: ЛЬВІВ, РИНОК Ч. 10. II. ПОВ.
Телефон Редакції 246-45
Телефон Адміністрації 229-41
Телефон Друкарні 229-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Конто: П. К. О. Львів 504.060
" Банку Чеських Леґіов. Прага „Діло".
Рукописів не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) 5.00 зол.
чвертьрічно . . . . 15.00 „
піврічно . . . . . . 30.00 „
річно . . . . 60.00 „
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ., У ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ 30 КОР. Ч., У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО КНИЖКУ Б-КИ „ДІЛА" В ОБЄМІ 10—15 АРКУШІВ ДРУКУ.

Большевицький посол у Празі протестує проти пропаґанди за Великою Україною.

Як подає праський кореспондент „Ілюстрованого Курієра Цодзенного", совітський посол у Празі Александровський відвідав мін. Хвальковського та в імени свого уряду енерґійно запротестував проти пропаґанди за Великою Україною, що її систематично веде чеська преса; ця пропаґанда є очевидним доказом інґеренції у внутрішні справи СССР. Пос. Александровський висловив думку, що цю акцію веде одна держава, яка межує з Чехословаччиною.

Розмови польського амбасадора з французьким міністром закорд. справ про українські справи.

Польський амбасадор у Парижі Лукасевич перевів розмови з міністром Бонне. Як говорять, амб. Лукасевич хотів поінформуватися, наскільки Франція ще зацікавлена Східною Европою після недавньої париської декларації, крім того торкнувся українських справ.

Наради прем'єра о. д-ра Волошина з членами центрального уряду.

Як подає пресова служба Карпатської України, прем. о. д-р Волошин відбув нараду з членами центрального уряду і представниками міністерств, опісля взяв участь у засіданні парляменту. Вечором був він на театральній виставі в честь президента.

Нарком освіти Совітської України в неласці.

Як подає ПАТ, преса від довшого часу атакує наркома освіти УССР Хоменка, якому закидують, що він занадто повільно ліквідував шкідництво. Можна сподіватись, що небавом його усунуть.

Новий голова швайцарського уряду.

Нині (в четвер) відбуваються вибори президента та заступника президента Швайцарії на 1939 рік. Президентом стане дотеперішній віцепрезидент і міністр внутр. справ Еттер, віцепрезидентом — мін. залізниць і пошт Пілє-Голяз. Рівночасно виберуть нового міністра скарбу, бо дотеперішній уступає з огляду на вік. Як відомо, у Швайцарії вибирає членів уряду парламент. Голови уряду там нема, деякі його функції виконує голова ради міністрів, якого вибирають на рік і який в тому часі дальше керує своїм ресортом.

Перед реконструкцією шведського уряду.

Як говорять у Стокгольмі, у найближчих днях дійде до реконструкції шведського уряду. Спричинила її смерть міністра оборони Нільсона, на місце якого прийшов дотеперішній міністр торговлі Шельд. Його заступить міністр соц. опіки Малер, що передає свій ресорт міністрові шляхів Фольксонові, цей останній — послові Штрінлюндові.

Сандлер залишиться міністром закордонних справ.

Перед новою великою офензивою еспанських національних військ.

Еспанська національна влада тримає у великій тайні приготування до великої офензиви, що її переведе в найближчому часі нац. армія. Від 7. ц. м. замкнено еспансько-португальський кордон — перепускають через нього лиш особи з дипломатичними пашпортами. Від довшого часу не доходять до Португалії есп. нац. часописи.

НА ФРОНТАХ ЩЕ СПОКІЙНО.

Комунікат нац. командування стверджує, що від учора не трапилось на фронтах нічого нового.

Змова у політичній верхівці Іраку.

Під закидом протидержавної змови арештовано у Багдаді кілька осіб з окруження б. диктатора Іраку ген. Бекіра. Судять, що [illegible] 1937. р. м. ін. [illegible] б. міністра оборони Магмуда Шейха, б. адютанта ген. Бекіра, сотн. Алі Халіба та б. військового аташе в Льондоні полк. Шакіра Валхія.

Політика і настрої.

Львів, 15. грудня 1938.

(К.) Вживемо поганялої вже фрази, коли скажемо, що сьогодні переживаємо незвичайно цікаві часи. Та проте трудно підшукати в українській політичній історії момент, що між ним та сьогоднішнім можна би повести аналогію. Ще ніколи площина реакцій українського громадянства на першорядної ваги політичні европейські події не була така широка і така — безпосередня. Сьогодні сотні тисяч, мільйони українців з найдальших закутин нашого краю живуть в один такт і під безпосереднім або майже безпосереднім враженням того, що діється у світі. Ще ніколи не було такого голоду на пресу, на негайну вістку, на радіо, як сьогодні. Не рідкі, але досі непомічувані є появи, що по кількох чи по кільканадцятьох сільських газдів не нужда гарів „спрягається" між собою та купує дорогі для них радієві апарати. Знаємо, як всалужується наш нарід у закордонні видиції. Відомо теж, що наклад українських часописів, який прп. у наших провінціональних містечках в доходив до двох-трьох десятків, у кожному тепер усюди підскочив на сотні. Отож зотуючи це явище, мусимо ствердити, що сьогодні українська маса живе під впливом політичної актуальности, вона мусить реаґувати безпосередньо, негайно, реаґувати своїм почуванням, душею, інстинктом на політичні товчки, які ще не мали часу перейти фільтр української політичної рації. Між моментом проголошення, чи навіть скристалізування того, що диктує наказ українського розуму та моментом, коли стало власністю і навіть уже виробленою опінією українських мас те, до чого цей наказ відноситься, мусить проминути більше чи менше довгий відступ часу. Оськи наказ в нашій політичній дійсности явище, досі ненотоване: між тим, як повинна українська політична маса реаґувати на зовнішні політичні спонуки згідно з наказом політичного проводу і тим, як вона може реаґувати на ті спонуки сама, істнує — чи ми того хочемо, чи не хочемо — прірва. Стверджуючи це, ми далекі від того, щоб перебільшувати цю різницю між українською офіціяльною політикою і тими настроями українських найширших кол, які виробляються під впливом, значіть, ідейно-політично неконтрольованих вісток.

Безперечно такий стан має свої добрі сторони. Має теж і лихі та навіть небезпечні. Одно і друге мусимо брати під увагу, одно і друге вимагає деякої коректури нашої громадянської практики.

Перш усього треба, щоб українська преса й українські зорганізовані чинники не допускали до настроїв провізорії. Треба поборювати думку, що актуальні справи для, господарські, культурні та навіть особисті можна сьогодні занедбувати, відкладати їх, ми мажати їх спокоями

меншої ваги. Навпаки, треба застосовувати піднесену національну і політичну температуру наших широких кол, їх розбуджену національну амбіцію та почування національної солідарности — до якнайбільш інтенсивної **розбудови наших низових культурних та економічних установ, станиць і варстатів праці.** Ось недавно була в нашому часописі нотатка, як поляки використовують сьогоднішні розбурхані настрої свого рідного громадянства і з потроєною енергією будують „людові доми", школи, костели. Зате в нас під цим оглядом помічується застій, що його не все і не всюди можна виправдати сьогоднішніми політичними умовинами, серед яких живемо.

Вимога інтенсифікації нашого внутрішнього життя, скріплення сірої праці — **це не гашення настроїв.** Це саме зрозуміння тих настроїв і спрямовування їх у розбудову національних фундаментів, української культури й господарства, себто тривкої основи для всякої політики, отже однаково „малої" і „великої" основи потрібної і тоді, коли безпосередньо вичуваємо подих історії, і тоді, коли настануть одностайні будні. Саме, коли політичні настрої відривають нас від буденних справ, справжня політична рація наказує нам використовувати ці настрої саме для буденних справ. Між „великою" і „малою" політикою не повинно бути прориву, треба, щоб одна доповнювала другу, щоб розмах „великої" шукав тривких підстав у „малій".

Здавалось би, цікаві історичні часи ставлять до широкого загалу якісь надзвичайні вимоги. Ні, ці вимоги прості. Темпо історичних подій, в якому живемо, приспішене, напрям розвитку зовнішньої і внутрішньої ситуації нам невідомий. Він закритий таємним серпанком перед нами і хто знає, чи й не перед тими, які сьогодні рішають про долю світа. Саме в таких часах виростіє до провідної національної засади проста вимога: **зберегти себе, свій стан посідання та не допускати до його руїни і розтрати.** Треба підкреслити, що українська маса, хоч живе під впливом безпосередніх, не контрольованих українським політичним наказом спонук, спонук велитенських, емоціяльних, що та маса виказала всеж подивугідну рівновагу і стриманість. Ще ніколи не було так мало місця на наших долах на якісь непередумані та нерозважні відрухи, як сьогодні. І це фактор великого позитивного практично-політичного значіння. Сьогодні може й не здаємо собі справи з того, як ним треба дорожити. Наша маса, всупереч безпосереднім палким настроям з приводу европейських подій та не зважаючи на дійсність, зберігає спокій, рівновагу духа, життєвий оптимізм і бадьорість. Цей факт такий відрадний і так скріплює нашу віру у власні сили, в ґеній української нації, **що ми не повинні давати себе вколисувати цим рожевим настроям.** Сучасна хвилина ставить до нас одну з найбільших вимог наших днів: **безупинно працювати і стежити, щоб зберегти рівновагу та не зробити якогонебудь нерозважного вчинку.**

Глибока і „всеобхоплююча політизація" української маси не є лише наслідком нашої політичної праці. Вона прийшла передовсім наслідком теперішнього европейського клімату, наслідком історичного процесу, в якому сьогодні ввесь культурний світ бере участь. Та саме тому все це ставить до нас вимогу: поглибити і спрямувати в конструктивне русло це велитенське політичне освідомлення українських мас і — не допустити, щоб політична натуга цього освідомлення змарнувалася. Ось вимоги, які ставить політика до нас і до наших настроїв.

Самовинищування большевиків.

Недавно тому — пише „Фелькішер Беобахтер" в 12. XII. — повідомляли ми з Москви, що там підготовляють новий сензаційний процес. Перед трибуналом стане секретар Комсомолу Косарйов і цілий гурт інших визначніших провідників цієї організації, між ними також **перший секретар Комсомолу України Усенко.**

Таким чином перед очима світу Совіти відіграють чергову судову трагі-комедію в роді процесів Зінов'єва або маршала Тугачевського, тільки, що тепер прикладають ніж до горла представникам молодої ґенерації.

Уже в березні ц.р. ми повідомляли, що за останні три роки прийняли в члени комсомолу 500.000 осіб, але одночасно викинули з нього за той самий час аж 300.000 членів. 8. червня ґенеральний секретар партії Косарйов гнівно лаяв функціонарів комсомолу за їхню бездільність та безпринципність, а про секретаря Комсомолу Білоруси Елаґіна просто сказав, що він „окружився підозрілими елементами".

Не минуло й пів року, а вже сам всевладний ґенеральний секретар Косарйов став „ворогом народу". Семий пленум ЦК Комсомолу ствердив, що Косарйов та його окруження — самі „вороги і збанкротовані політики".

„Комсомольська Правда", орган комуністичної молоді, в числі з 23. XI. висипалася з таким:

„Теперішні ревеляції кидають світло на по[illegible]дії у проводі комсомолу. Там загнїздилася банда троцькістсько-бухаринських шпіонів, терористів і зрадників соціялістичної батьківщини. Косарйов, Вершков та інші провідники [illegible]слонювали собою оцих проклятих ворогів".

Виходить, що було ще замало, що з Комсомолу викинули 300.000 членів. За мало комсомольська верхівка передала своїх членів у руки ГПУ і тому несе сама тепер наслідки того „пролетарського занедбання". Косарйов і товариші згинуть, але на тім не скінчиться система [illegible]ного винищування у Совітах. „Комсомольська Правда" з 24. XI. заповідає нову різню такими словами: „Праця над чисткою у рядах Комсомолу з ворожих, політично й морально [illegible]гнилих елементів не сміє ні на хвилину спочити". Іншими словами: самознищення серед большевиків буде так довго відбуватись, доки совітський режім не скотиться сам у пропасть. На Косарйові й товаришах не скінчиться.

—o—

КІЛЬКО ЗАЛІЗНИЧИХ ШЛЯХІВ ЗАЛИШИЛОСЯ ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ.

Чехословацькі державні залізниці мали перед мінхенською та віденською конференцією 13.560 км. залізничих шляхів. До Німеччини, Мадярщини й Польщі перейшло 4.758 км., з чого на Чехію і Тешинський Шлеськ припадає 3.678 км., на Словаччину 930 км., на Карпатську Україну 150 км.

Отже чехословацьким державним залізницям залишилося 8.802 км. залізничих шляхів. З того на Чехію та Моравію-Шлеськ припадає 5.843 км. (66[illegible]%), на Словаччину 2.488 км. (28%), на територію Карпатської України [illegible] км. (5[illegible]%).

НОВА АВТОБУСОВА ЛІНІЯ.

Пресове Бюро Карпатської України [illegible], що небавом урухомлять автобусову комунікацію на лінії Банська Бистриця—Пряшів—Хуст.

—o—

МІН. РЕВАЙ У ПРАЗІ.

Карпатоукраїнська Пресова Служба повідомляє, що сьогодні рано 15-го приїхав до Праги літаком мін. Ю. Ревай.

КЛЯВДІЯ ГАВРИЩАК. 3)

Над Ню-Йорком шалів гураґан.

(Докінчення.)

Натискаючи по дорозі без успіху клямки бюрових дверей у слабім сподіванні, що одні незамкнені припадково двері дадуть можливість доступити їй до телефонічного апарату — Елінор дошукалася кінця коридору і тут вступила в сходову клітку, наче в отворену пащеку голодної потвори. Більш тисячки сходів, з яких кожний треба в темряві вишукувати ногою, тримаючися кріпко поруччя, щоб не злетіти стрімголов та не поломити кісток! В одну мить мигнули перед очима Елінор ґазетні знимки „героїв", що за приманою грошевої нагороди та в гарячці побивання рекорду час до часу роблять цю дорогу пішки: здебільша кремезні хлопці, що всміхаючися в почуттю „слави" до сочки репортерського апарату напинають гордо грудну клітку та горбоваті мускули рамен... Елінор не важилася приміряти до них свою дрібну, тендітну постать: це надто швидко вкинулоб її у стан розпуки та здулоб слабкий полумінь надії, що освічував безконечно довгу сходову клітку хмародеру...

Та вже швидко, дуже швидко Елінор почала відчувати, що за кожним пройденим поверхом немов вкопує її хтось щораз глибше у землю. Не знала, чи за собою має пять, чи пятьдесять поверхів. Здавала собі тільки щораз виразніше справу з того, що за те, до чого взялася скоренько не стане у неї фізичних сил. Руки та ноги вкладала в темряву, наче в чорну, густу масу, що обліплювала їх грубою верствою та тяжіла каменем. Недостача вікон, крізь які можнаб було поглянути бодай кусень захмарного неба підносила почуття нервової душности: Елінор здавалося, що темрява в яку вкопується щораз глибше наче кертиця у землю, дістається до її уст, затикає їй горло, загрожує їй задушенням. Проймаючим криком боронячись перед маривом смерти, втягаючи у груди рештки повітря — Елінор в одну мить завернула назад і останками сил, повзаючи навколішки та лишаючи по сходах сліди поранених ніг, поздираних нігтів — опинилася знову на стодругому поверсі камяної гори, з якої небуло для неї повороту.

Розсунула шиби вікна і глянула вниз на місто. Чорніло як раніш страхіттям забутого цвинтарища, камінної пустині, над якою несколькі сили гураґану виводили переможний танець. Елінор закричала ратунку. Вітер пірвав голос на шматки, наче стару, непотрібну ганчірку та відповів глумливим реготом. Тоді — у повній свідомости вчинку — переставила ногу через парапет вікна і стрімголов рунула у пропасть. В год. 7.30 блиснули нараз вуличні лямпи, закліпали світлами міліони нюйорських вікон, а на стодругому поверсі хмародеру мала лямпка з одягальні синула жменю світла на синій килим долівки, окутуючи решту кімнати мягким привітним сутінком. Розкинені картки паперу та перевернені фотелики виглядали немов саме скінчилася тут весела дитяча забава.

А радієвий заповідач з ноткою гордощів у голосі вияснював крізь мікрофон збентеженим нюйоркінцям, що поважний дефект у [illegible] електрівні, який спричинив гураґан у кульмінаційному моменті атаки, вкидаючи несподівано місто на поталу темряві — справним механікам вдалося направити в рекордовому часі трийцятьох хвилин.

. . . .

ДО МОЇХ ЧИТАЧОК, ЯКИХ МОЖЕ СХВИЛЮВАЛА ТРАГІЧНА ПРИГОДА ЕЛІНОР.

29. вересня шалів над Ню Йорком [illegible]ний від десяток літ гураґан. Хоч на пару днів раніш заповідали його метеорольоґи — [illegible] не думав, що він стане таким страхіттям. Я с[illegible]діла дома та слухала радія. Заповідач що [illegible] лини переривав музичну авдицію та подавав жахливі комунікати з побоєвища, в яке [illegible]нився цілий сусідній острів Льонґ Айленд. В[illegible]тер вдирався до кімнати крізь щільно [illegible] вікна, видував занавіски, змітав папери [illegible]ла. Нараз затріщало радіо немов його [illegible] хтось на шпильки, захаркотіла телефонічна [illegible]ка, кліпнула пару разів лямпа — і в хаті ст[illegible] темно. Я кинулася до вікна і побачила, [illegible] наша дільниця потапає в темряві. Жахлив[illegible] вид! Високо, на тлі затягненого темними [illegible]ванами неба чорні, грізні контури хмародерів без найменшого сліду життя — немов [illegible]нища упирів та проклятих душ. Рев вітру [illegible]пав нервами: виє наче велитенське стадо [illegible]риваних живцем звірів, ніс за собою трі[illegible] [illegible]валених над побережжям хат, вириваних з [illegible]рінням дерев. Від збентежених сусідів, [illegible] лягли на темний коридор я довідалася, що [illegible] знищила міську електрівню. Це була така [illegible] подія у мешканців Ню Йорку і застала [illegible] такими неприготованими, що на цілій [illegible] найшлося ні одної свічки! Я вернулася [illegible] у кімнату, по якій дальше гонився вітер і [illegible] тавшися у плед пірнула у найвигідніше [illegible] отоманки. Клаптик неба, видний крізь [illegible] розмальовували темні хмари фантастичними тінями. Вперто мовчало радіо, за дверима [illegible]хали голоси сусідів. Я нудьгувала і тоді [illegible]мала цю цілу історію про Елінор.

Основання комісаріяту для українських справ у німецькій державі.

З днем 1-го грудня ц. р. розпочав свою працю „Комісаріят для українських справ у німецькій державі" („Ukrainische Vertrauensstelle im Deutschen Reiche). Приміщення Комісаріяту є: Berlin W 30, Bayerischer Platz 3 (тел. 26-25-18). На чолі Комісаріяту стоїть д-р Микола Сушко.

Комісаріят для українських справ має за завдання заступати інтереси бездержавних українців, що живуть у німецькій державі, влекшувати звязки українців з державними урядами, спрямовувати куди слід заходи в таких справах, як пашпорти, дозволи на побут, дозволи на працю та порадою бути помічним кожному українцеві в його персональних справах. Щоб могти вповні відповісти цим завданням, Комісаріят переводить спис стану осіб. У тій цілі всі українці, що живуть у межах німецької держави, повинні негайно подати Комісаріятові до відома свої імена і назвища та адреси. В інтересі кожного бездержавного українця є до кінця 1938 року зареєструватися в Комісаріяті.

Ті українці, що під цю пору належать до українських організацій, дістануть безпосередньо від управ своїх організацій відповідні листки із запитами, конечними до переведення спису осіб. Ті українці, що не належать до ніякої української організації, повинні звернутися безпосередньо до Комісаріяту для українських справ.

—o—

Засідання господарської ради Карпатської України.

У Хусті відбулося засідання господарської ради Карпатської України, в якому взяли участь шефи господарських ресортів уряду, представники торговлі, промислу, банків, армії і ін. Обговорено питання товарообміну з Мадярщиною.

Повстанці проголосили в Палестині „арабський національний уряд".

Команда арабських партизанів у Палестині змінила назву „генеральний штаб арабської революції" на „арабський національний уряд у Палестині".

Цей уряд установив у цілій Палестині власні трибунали.

НІМЕЦЬКА ПРОПАҐАНДА У ПАЛЕСТИНІ.

Ліберальний посол Мендер запитав у парляменті, чи брит. урядові відомо про німецьку діяльність у Палестині — зокрема чи відомо, що німці помагають арабським організаціям грішми та поширюють протижидівську пропаганду в Палестині та в Єгипті. Віцемін. Батлер відповів, що не може виявити інформацій, які уряд має у цій справі — у всякому разі ці інформації не потверджують усіх пресових вісток на цю тему.

—oo—

В Китаю арештували католицького епископа і місіонарів

під закидом шпигунства.

Італійський уряд вислав до китайського енерґійний протест проти арештування епископа Ферронія та місіонарів з місії в Лянчокові. Арештовані це італійські громадяни. Їм закидують, що вони мали в місії тайну радіостацію, якою постачали японцям військових інформацій.

15.000 КИТАЙСЬКИХ ПАРТИЗАНІВ ПІДДАЛОСЬ ЯПОНЦЯМ.

У провінції Шансі піддався японцям китайський відділ, зложений з 15.000 партизанів під командою генерала Ченфена. Японці захопили чимало зброї та муніції.

—o—

Франція не відступить Італії ніякої території — заявив міністр Бонне.

На засіданні комісії закордонних справ палати послів мін. Бонне порушив деякі питання закордонної політики. Він ствердив м. ін., що Італія офіційно не зголосила ніяких територіяльних претенсій до Франції, зрештою навіть якби їх зголосила, не дістане ні куска землі в Тунісі, в Джібуті ні на Корсиці.

ІТАЛІЙСЬКІ ДОМАГАННЯ ДО ТУНІСУ ТА АНҐЛЬО-ІТАЛІЙСЬКИЙ ДОГОВІР.

У відповідь на інтерпеляцію прем. Чемберлен заявив у парляменті, що на думку брит. уряду постанови анґльо-італійського договору про збереження „статус кво" над Середземним Морем торкаються також Тунісу; всяка акція, незгідна з цим договором, порушилаб Анґлію. Зрештою, Чемберлен не припускає, щоб Італія могла напасти на Туніс.

Волинський офіціоз про „ліпший інтерес".

ЗАМІСТЬ ЗАХОДУ — СХІД І ЗАМІСТЬ ХУСТУ — КИЇВ.

Мабуть, нема польського політичного (і не лише політичного) часопису, який не забирав би вже слова в справі Карпатської України. Виступив із своїм поглядом і луцький півурядовий тижневик „Волинь". Він не лише сказав, що думає, але ще й запропонував українцям „добрий інтерес". Через те власне варто його зацитувати.

„Волинь" після довгого вступу переконує українців, що Карпатська Україна для них ніякий інтерес (в оригіналі: Карпатска Русь, украінці: карпаторуский нарід). Властиво — це леґенда, „держава", „уряд української держави", „премієр", „міністр", „столиця" і т. п. — це диспропорції. „Карпаторускі" уряд — це збір трьох малокомпетентних осіб. Хуст — менший від Дубна. Апровізація — два вагони кукурудзи. Словом „траґедія", більше: „карикатура держави". А про нарід нема що й говорити!

„Ця людність ані не вибороля собі цієї „державности", ані не має ніяких традицій власної державности, ані не витворила раціональної суспільної структури."

Головне: „Які чинники і в якому напрямі використають терен Закарпатської Руси для своїх і не лише для своїх цілей у міжнародніх розгривках." Бо „важко сьогодні говорити про можливість якихнебудь політичних реперкусій з Хусту до Києва."

А „західній імперіялізм (про який писав ф. Червіський 10. XI. ц. р. в „Політиці", — Авт.), на думку „Волиня", —

„це патольоґічна відміна властивого (українського, — Авт.) імперіялізму, яким для українського народу безумовно є **„східній імперіялізм."**

Ще раз „Волинь" підкреслює, що:

„Стрижнем польсько-українського питання **є східній імперіялізм обох народів,** зв'язаний для українців із великою й засадничою метою — створенням незалежної України зі столицею в Києві."

І врешті ствердивши, що всякі українські плани й діяння на заході це „фікція", „патальоґія", „недозрілість" чи „зла воля" та що правдива політична зірка повинна вести українців виключно на схід, „Волинь" несподівано виступає з такою офертою до українців:

„В імя того, що нас лучить поза фактом співжиття в межах одної держави, закликаючи українських політиків до тверезого, спокійного й ширшого погляду на справу Закарпатської України і то не тільки в імя національного егоїзму (до якого очевидно маємо право), але в імя обопільного інтересу, хоч це звучить цинічно, можемо сміло сказати українцям: **„можемо спільно зробити ліпший інтерес."**

Нема підстав підозрівати автора статті, що він нещирий. На превеликий жаль, ми нині не маємо вже змоги полемізувати на цю тему. Зазначимо тільки, що — при всій пошані для кожної Редакції — Редакція „Волиня" замало авторитетна, щоб її „оферту", яка просто торкається територій, брати — поважно. А поза нією офертою — **ніякої** іншої ніхто з українців не почув. Радимо ближче прочитати про це статтю п. Червіського „Помилки у підкарпатській справі" („Політика" з 10. XII). **С-кий.**

На Литві неспокійно.

Президент Литви проголосив на основі 139. статті конституції з важністю від 10. грудня виїмковий стан у місті Ковні та в ковенськім повіті. Цей стан обовязуватиме 6 місяців. Це виїмкове зарядження стоїть у тісному звязку зі студентськими заворушеннями та помітним невдоволенням серед широких громадянських кол Литви новим політичним курсом литовського уряду, зі справою Клайпеди та з нібито протеґуванням жидівських еміґрантів литовським міністерством внутрішніх справ.

Що внутрішні литовські відносини дійсно дуже напружені, і зарядження литовського президента оправдані, свідчать про це численні арешти, які поліція, починаючи від понеділка донині, переводить у Ковні та на провінції. В ковенській вязниці сидить уже поверх 100 студентів, учасників бурхливих протиурядових демонстрацій. Зпоміж відомих литовських діячів арештували м. і. б. міністра закордонних справ Бістраса, редактора д-ра Делінікайтіса, Компайтіса, Стефанавічюса та багато інших. Між арештованими є також старшина Іванавскас, що відіграв визначну ролю у військовій змові з 1934. року. Арештування відбуваються також на провінції і з кожним днем збільшуються.

Проурядова литовська преса, занепокоєна бунтарськими настроями свого громадянства, всю вину за цей грізний стан складає на прихильників колишнього премієра Вольдемараса, які розкидають протиурядові летючки, друковані за кордоном, і бунтують національно вразливі й патріотично найчуткіші елементи — молодь та військо — у хвилині, коли нації та державі треба якнайбільше спокою та єдности.

Досі литовський уряд панує над положенням.

Слово Нунція Кортезія

З НАГОДИ ЙОГО ПОБУТУ У ЛЬВОВІ.

Від самого початку моєї місії у Польщі постановив я собі відвідати це славне місто, що притягало мене своєю історією, своєю культурою та тією упривілеєною обставиною, що є осідком трьох архиепископатів, що у величавій ріжнородности обрядів унагляднюють соборність Римської Церкви, Матери й Учительки всіх Церков.

Виконуючи ту постанову, радію тим більше, що Його Святість Пій XI. повірив мені почесний обовязок бути речником Своєї батьківської ласкавости для всіх вірних народів, тієї ласкавости, що з нею Він ніколи не перестає глядіти на цю вибрану частину Христового стада, що її колись особисто відвідав та пізнав її потреби.

У глибокому почутті загального батьківства, що має джерело у Серцю Христа, Якого Намісником є на землі, Святіший Отець з великою трівогою дивиться на ці поділи, антаґонізми та борні, до яких втягнені сини цієї землі, що вже спричинили стільки лиха і загрожують ще більшими.

Тимто і зрозуміле, чому Папа, що всіх, одиниці і народи, без ріжниці обіймає у любові Христа, з найбільшою журбою звертається до цих народів, упоминаючи їх, щоб негайно понехали ненависть та гнів і зложили їх на жертівнику спільного добра та знайшли дорогу до взаємного порозуміння.

Св. Отець поручає лише перевести в діло євангельський закон: „Любіть себе взаємно", цей закон, обєднуючи народи в атмосфері братньої любови, відкриває дорогу до справедливости при рівночасному пошануванні прав кожного зокрема, та заохочує їх шукати розвязки всіх проблем „зброєю світла, любови і справедливости".

Св. Отець багато надій для успокоєння настроїв покладає на працю і світського і чернечого клиру, що в особливий спосіб є служителями мира і любови.

Католицькі священики у своїх людях, до якої вони нації, кляси чи партії не належали, бачать лише душі, скроплені найціннішою кровю Ісуса Христа, що їх мають спасати й освячувати. І тому вони, що неначе поставлені у вищій площині, покликані до того, щоб розвинути безкорисну акцію доброти і поєднання, бо це діло великої заслуги і для Церкви, і для власної Батьківщини.

—o—

Апостольський Нунцій

у гр.-кат. Богословській Академії.

Вчора в пізних пополудневих годинах Богословська Академія витала у своїх мурах Апост. Нунція архиеп. Ф. Кортезія. Нунцій приїхав з митрополичої палати, де відбував конференцію з Ексц. Митрополитом, і в товаристві о. ігумена Кл. Шептицького та пралата Пачінія зявився в церкві св. Духа. При вході привитав Його о. мітрат Й. Сліпий разом з настоятелями Духовної Семинарії. Всі були в ясних ризах. Були теж у церкві оба львівські епископи, Кир Іван і Кир Никита, далі представники гр.-кат. Чинів, професори Академії, студенти та кількох запрошених гостей з кол католицького громадянства. Коли Нунцій підійшов до престола, повитав Його латинською промовою о. ректор Сліпий. Висказуючи радість з приводу відвідин Достойного Гостя, промовець пригадав, що з мурів тієї Семинарії, які мають честь витати Репрезентанта св. Отця, вийшло 8 тисяч священників, більше ніж 50 митрополитів, архиепископів та епископів. Отсі віддані слуги Христа приїздили сюди з усіх земель, де живуть українці, без ріжниці державної приналежности, не лише з Европи, але теж з обох Америк, вони належали не лише до української народности, але походили також з Росії, Білоруси, Румунії, Мадярщини, Юґославії, Болгарії. Ті цифри і засяг впливу Семинарії вказують на великий вклад, який вона дала у скарбницю вселенської Церкви. З просьбою апостольського благословенства закінчив о. ректор свою гарну промову. Апост. Нунцій відповів у коротких словах та уділив усім апостольського благословення.

Після того Нунцій оглянув музей і бібліотеку Академії, викладові салі, робітні і молитовницю. Потім відбулася у Його честь коротка академія, яку влаштували студенти богословії майже без підготови. На її програму зложилися: промова о. ректора Сліпого, в якій він заторкнув взаємин України з Апостольською Столицею, що почалися ще за папи Інокентія III. та що їх потім продовжували папські леґати. Далі були точки вокальні, інструментальні, деклямація і сольоспів — усе виконане силами студентів Богосл. Академії.

Після академії відвідав Нунцій гр.-кат. Малу Семинарію, де Його повитав о. ректор М. Хавлюк. Потім був у рефектарі Великої Семинарії на спільній вечері, в якій взяли участь оба епископи, священники-професори Богословської Академії і питомці. У Його честь підніс о. мітрат Сліпий відповідний тост, на який відповів Апост. Нунцій короткою промовою, зверненою до питомців, як будучих священників.

Апост. Нунцій покинув мури Богосл. Академії по год. 9-ій вечором.

Ціле приняття пройшло в дуже милій атмосфері. Воно залишило на учасниках враження достойної і дискретної імпрези, проте замітної своєю культурною вибагливістю.

Не виїздити на Закарпаття!

Довідуємося, що вістки польської преси про те, немов із Закарпаття тамошня влада видалює польських громадян, які приїхали туди нелеґально, подекуди відповідають правді. Дійсно, знаємо такі конкретні випадки. Тому повторюємо ще раз нашу пересторогу перед виїздом на Карпатську Україну.

—o—

Італія домагається, щоб Мадярщина зрезиґнувала з претенсій

до Карпатської України.

Коментуючи недалекий виїзд мін. гр. Чіяна до Будапешту західно европейська преса пише, що ціллю тої візити є спонукати мадярський уряд, щоб він **дефінітивно зрезиґнував** з Карпатської України та вплинув на пресу, яка далі домагається прилучення Карпатської України до Мадярщини.

—o—

Перед димісією румунського уряду?

По інформаціям, що наспіли з Букарешту до Парижа, румунський премієр Мирон Крістя задумує вже в найближчих днях димісіонувати. Причина — лихий стан здоровля 70-літнього премієра-патріярха. Як наслідників Мирона Крісті називають б. премієра **Вайда Войводу** і теперішнього міністра внутрішних справ **Калінеску**. Одночасно в Парижі говорять, що також міністер закордонних справ **Комнен** мав би уступити й заняти становище румунського амбасадора при Ватикані.

—o—

З польських справ.

ЧИ ВІТОС ВЕРНЕТЬСЯ ДО КРАЮ?

Деякі провінціяльні осередки „Стронніцтва Людового" перевели у себе ухвали, якими уповажнюють членів головної ради партії поставити на найближчому засіданні ради внесок: формально закликати Вінцентого Вітоса до повороту до краю. Ці ухвали свідчать про те, що т. зв. партійні низи не мають надто великого довіря до теперішнього проводу партії, особливо до б. маршала сойму Ратая.

Можна сподіватися, що на найближчому засіданні головної ради „Стронніцтва Людового" справді перейде внесок, яким партія домагатиметься повороту Вітоса до краю. Цікаве тільки, як поставиться до такого заклику сам Вітос. Є вістки, що Вітос, який не був схильний вертатися тепер до Польщі, в останньому часі взяв під увагу можливість свого повороту та зголошення до судової влади. Панує переконання, що якби Вітос справді рішився на такий крок, то йому напевно подарували би кару.

З уваги на те, що головна рада „Стронніцтва Людового" збереться щойно 15-го січня 1939 р., поворот Вітоса можливий не раніше як у другій половині січня.

Ходять чутки, що крім Вітоса, має намір вернутися до Польщі також Войтіх Корфанти.

ПОРОЗУМІННЯ ПОЛЬСЬКИХ ПОСЛІВ І СЕНАТОРІВ СВЯЩЕННИКІВ.

З ініціятиви незалежного соймового посла кс. Любельського, відомого зі свого знаменитого виступу проти Озону на першому засіданні теперішньої сесії сойму, створено порозуміння польських послів і сенаторів священників, якого метою є співпраця в релігійних справах.

До цього порозуміння приступило 10 священників, 6 послів і 4 сенаторів, а саме посли: кс. кс. Ґроховський, Гофман, Любельський, Падач, Сандецький і Шимановський і сенатори кс. кс. Блізінський, Махай, Носалевський і Зелек. Головою того порозуміння вибрали кс. Любельського.

Треба замітити, що до того порозуміння входять священники з Озону і зпоза нього.

ҐРУПА ПОЛК. ВЕНДИ ГОТОВИТЬСЯ ДО НАСТУПУ.

Довго товклася справа до деякої міри сензаційного виступу шефа штабу Озону, полк. Венди проти господарської політики віцепремієра Квятковського на першому засіданні сойму. Цей виступ викликав великий шум у польських політичних колах. Відбулася в тій справі безпосередньо після виступу полк. Венди конференція у маршала Маковського, відбулася конференція чотирьох на замку і вкінці полк. Венда заявив у соймі, що думки, які він висловив у своїй попередній промові, є його особистим поглядом.

Та все-ж справа на цьому не покінчилася. В „Куріері Польскім" появилася стаття, якої автор — політичний звітодавець того часопису — твердить, що найближчі приятелі і політичні дорадники полк. Венди признали, що його перший виступ був передчасний і непотрібний від разу на пленум сойму, але щодо самого предмету конфлікту нема ніяких сумнівів. З теперішньої тактики ґрупи полк. Венди можна догадуватися, що ця ґрупа знову почне свою кампанію за господарсько-інвестиційні пляни і переводитиме її передовсім у соймових комісіях.

СПРАВА ВИБОРЧОЇ ОРДИНАЦІЇ.

Редактор „Роботніка" М. Недзялковський виступив на сторінках свого часопису з проєктом, щоб проект нової виборчої ординації вийшов з ініціятиви президента держави. Але Недзялковський виходить з неправильного висновку, будьтоби квітнева конституція давала президентові держави таке право. Навпаки згідно з квітневою конституцією президент держави не може проголосити виборчої ординації декретом, бо це прерогатива парляменту.

—o—

Жіноча сторінка.

ПЕРЕД ВІДВІДИНАМИ СВ. МИКОЛАЯ.

Чи цей звичай наш чи занесений він нами з латинського світу, про це не будемо багато сперечатись. Фактом є, що той звичай уже закорінився у нас і то не тільки в місті серед заможніших верств, але й серед бідноти та на наших селах. А коли вже так, то треба, щоб в те свято внести як можна більше змісту.

Перше, що вражає при цім святі навіть і тоді, коли братимемо його більше як звичаєве свято, а не релігійне це надто фамілярно здрібніле називання його „Миколайком". Коли ми звикли до „Маланки" і ту Маланку цілком собі трактуємо за панібрата то тут іще справа зрозуміліша. З „Маланкою" властиво звязані цілком поганські звичаї і не дивно, що тут найменшу ролю відіграє християнське свято св. Маланії. Інша справа зі св. Миколаєм. Церква святкує його досить урочисто і звичай обдаровувати в день св. Миколая має свою глибоку підставу в тому, що цей святий любив ще за свого життя потаємно обдаровувати убогих та дітей. Вже пізніше додали йому в помішників янголів, а згодом і чорта, щоб для дітей мало це свято більше романтичної пригоди, а подекуди і страху, який змушує їх до кращої поведінки. Тож може неварто так недбало ставитись до цього свята, того, а головно не варт вкорінювати в народі це недбале відношення до святих, уводячи навіть в літературу „Миколайків" замість св. Миколаїв.

Коли почин до цього свята дало милосердя, творення добра, то може варто, щоб і далі це свято зберігло саме цю традицію, а не тільки взаємне обдаровування ріжними дарунками, які роблять тільки приємність, а не є ніякими актами милосердя чи допомоги біднішим. Очевидно, що навіть саме тільки роблення приємности комусь дорогому є вже додатнім і добре впливає на вдачу модерної аж надто еґоістичної ґенерації. Але коли ще додати до того і вчинок милосердя для убогих, яких навіть не знаємо, то матиме це зовсім інший характер.

Одно лише треба додати для тих, що в святі св. Миколая бачать саме оту другу можливість — творення добра для добра. Треба це якось робити з надумою і з якоюсь системою. Страшенне прикро вражає передмиколаївська жебранина з усіх кінців. Навіть і тому хто дає радо — таки трохи забагато десятків підписних лист, що курсують поміж тими самими людьми перед цим святом. Дати багато кожному ніхто в теперішні часи не має змоги, давати потрохи часом буває прикре, а у тих, що збірають, викликає ще й незадоволення, або навіть і осуд, що той, що дав мало, є скупий чи непривітний, бож не рахуються вони з тим, що перед ними вже було з десяток осіб з листами, а вони також не останні.

Хай св. Миколай внесе нам у наше сіре життя поезію, хай збагатить нас бажанням творити добро іншим, а тоді прийматимемо його без оглядну на те, чи це наше народнє свято чи дістали ми його в дарунку від інших. **-та. -та.**

ДАРУНКИ.

Дарунки — це справжній клопіт у добі, коли надходить св. Миколай, Новий Рік, Різдво, не рахуючи імянин та уродин. Питання: кому треба їх дати і які?

У нас нема дуже поширеної звички обмінюватися дарунками, хоч це звичай гарний, давній і культурний. Його притримуються багаті народи і то такі, де товариське життя сильно розвинене.

Ми, на жаль маємо мало приятельок. Ті зі шкільної лавки чи з часу іншої спільної праці, коли виходять заміж — пропадають для нас як приятельки.

Перше питання: чи можемо давати дарунки мужчинам? дозволяє на таку відповідь: можемо, але не перші. Наш дарунок може бути тільки доказом вдячности — що ми не забули проявленої супроти нас чемности.

Чим можна обдарувати мужчину? Завсіди двома речами: краваткою та книжкою. Їх він ніколи не має забагато, навіть якби в той самий день уже дістав кілька таких самих предметів „на спомин".

Є ще і численні дрібнички, які кожний може покласти на свій стіл чи шафу — порцелянові, скляні чи мідяні цяцьки почінаючи від маленьких слонів, кінчаючи на великих вазах.

Коли ми у клопоті, чи можемо зревашкуватися мужчині якимсь дарунком, а він має діти то дарунок можна вибрати для них і він це зрозуміє. Безсмертними дарунками для дітвори залишаються цукорки та забавки. Цукорками можуть насолоджуватися всі, забавки треба вибирати не тільки відповідно до віку дітей, але теж відповідно до їх смаку та хисту. Про це легко довідатися, в загальній розмові з їх батьками, членами рідні чи від їх повірниці — няні.

Гарна і давня звичка приносити комусь квіти прийняла останніми часами нову форму: квіти у вазонах, замість китиць, що скоро вянуть. Це виключно дарунки для жінок; мужчинам навіть коли люблять квіти, нерадо заходиться коло них у хаті.

Дуже небезпечно даровувати жінкам, яких смаку та звичок ближче не знаємо, щось з гардероби. Це може бути часом навіть... причиною образи. Практичні анґлійки мають гарний звичай: удень ваших уродин беруть вас зі собою до вміста, де ви можете собі вибрати, що вам до вподоби у більш-менше означеній висоті ціни. Між приятельками нема ніколи підстави до непорозумінь у цьому пункті.

У нас такий звичай уважали б за „злий тон" або за „грубий матеріялізм". Через те мають клопоти і ті, що купують дарунки і ті, що дістають їх, не знаючи, що зробити з невідповідними для них предметами. А кілько разів ми дістаємо зовсім непотрібні речі: якісь прикраси до сальону, величезну коробку чоколядок тоді, як ми не маємо защо купити собі рукавичок, або шалика на зиму!

Існує непогана звичка взяти якийсь предмет у крамниці, де нас знають з тим, що особа може предмет вимінити собі. Там вона тоді довідується про ціну, але має ту вигоду, що практичну річ — якісь панчохи непідхожого коліру або не того розміру, може вимінити на інші. — шалик може вимінити на хустинки.

Хустинки теж належать до предметів, яких ніхто не має забагато. Є ще й інші такі частини гардероби, хоч їх лякаємося купувати на дарунок, бо він нераз дуже образливий.

Коли ми знаємо професію нашої приятельки та знайомої, її смак та нахили, вибір здається не дуже важкий. Клопіт буде тільки — з цією не дуже важкий. Клопіт буде тільки — з цінною. І тут часто волімо (не завсіди розумно) купити якусь мистецьку дрібничку, зовсім непотрібну даній особі, рахуючи на те, що вона не оріентується в ціні, ніж дарувати їй якусь практичну річ, навіть скромну, з якої вона справді скористає, бо не потребуватиме сама її купувати.

Хто йде за дарунком не повинен і забувати про те, що найкращі знаходяться в рідних фірмах, де їх найприємніше вибрати та [illegible] вимінити. При цьому робимо дарунок ще й третій особі, в якої купуємо.

КОЛИ В РОДИНІ ХТОСЬ ЗАХВОРІЄ..

На жаль, в цю пору року це трапляється аж надто часто. Ще добре якщо не хворіє сама господиня дому, то якось воно минає спокійніше все, але горе, коли зляже і мати родини. Тоді в домі настає правдива метушня. Всі хотять помагати, але ніхто не знає як і що має робити, бідна хвора мусить кожної хвилини давати пояснення, де і що лежить, як і що треба зробити, що з біллизни дати, який рушник для лікаря приготувати, що можна подерти на шмати для компресів і т. і. Ось чому господиня часто легшу хворобу радніше переходить і занедбає ніж зляже до ліжка. Часто такі переходжування кінчаються дуже небезпечно, навіть трагічно.

Коли трапиться, не дай Боже, якась хвороба в родині, то тут найліпшим помічником є спокій і холодна надума. Своєчасне спостереження хвороби, потім спокійне лікування і утримування довкола хворого ладу і чистоти є найліпшою запорукою, що хід хвороби пройде нормально і хворий скоріше подужає.

Особливо скоро виводить кожну маму з рівноваги хвороба дитини. Вона часто просто тратить голову і панування над собою. А саме тут потрібно якнайбільше спокою. Змірити гарячку це перша потреба при хоробливому стані у недужого. У дітей гарячка дуже часто відскакує і з незначної причини — від попсутого шлунка чи іншої менш небезпечної причини. Але коли дитина скаржиться на біль якогось місця в організмі, а особливо горла чи вуха, чи кашляє, тут потрібно відразу звернути пильну увагу і по змозі при **високій гарячці** і таких случаях покликати лікаря. Багато з нас має „касу хворих". Часто нарікаємо на цю установу і то слушно, що лікарі її виконують свої оглядини досить недбало і взагалі не дуже охоче відвідують хворих з „каси", але лікар таки обовязаний прийти, можемо цього від нього домагатись і вже коли прийде, то небезпечну хворобу напевно розпізнає. Отже оминаймо по змозі лікування ріжними „бабськими" засобами чи нефахового означення недуги.

Чистота при хворому це перша вимога і передумова доброго лікування. Кімнату, де постараємось по змозі відокремити хворого, треба звільнити від зайвих меблів, прикрас, ріжної понавішуваної одежі тощо. Таку кімнату треба часто вітрити, але так, щоб не перестудити хворого і не дуже його турбувати при кожному перевітрюванню. Постіль недужого по змозі частіше змінювати або бодай перетрушувати і перевітрювати. Треба теж міняти частіше і настільну білизну хворого.

Велику помилку роблять ті, що думають, буцімто хворому шкодить обмивання тіла. Тільки при виразній забороні лікаря не слід недужого обмивати, але інакше кожноденне умивання, чищення зубів, розчісання волосся тільки заспокоїть і облегчить недужого.

Тяжка справа, як подавати приписані ліки. Особливо тяжко це з дітьми. Бідна мама нераз мусить винаходити преріжні способи і хитрощі, щоб дитина лік прийняла, але велику хибу роблять ті, що жаліючи дитини часом пропускають приписаний лікарем час і спосіб подавання ліку. Тут мусить бути у матері перед очима передовсім добро дитини, а вже потім її замилування чи примхи.

Ще допускаються матері нераз просто злочину супроти інших дітей та товариша хворого, якому нудно і хочеться товариства. Тут є велика небезпека передачі хвороби здоровим дітям у першу чергу, а і самого хворого такі відвідини часто непотрібно перетомлюють і підвищують гарячку, продовжуючи хворобу.

Не треба забувати й повідомити про хворобу, особливо, якщо вона може бути заразлива в школі чи в уряді. Таке занедбання може часто мати дуже прикрі наслідки.

І інші члени родини крім матері мусять взяти в часі хвороби на себе частину обовязків, щоб одна людина не перетомлювалась надто і потім сама не занедужала.

—o—

З нашої хроніки.

Дня 12. грудня говорила в клюбі „Нової Хати" і „Труду" п. **Мелянія Кюкамівська про домашню помічницю з українського села.** На жаль, присутніх було мало. Видно, що ця важна проблема мало цікавить наше інтеліґентне жіноцтво. А шкода. Бо домашня помічниця — це важний чинник у нашому життю.

Референтка подала свої міркування про цей [illegible] елемент у місті. Змалювала нужду, що для неї вони приходять, пригадала про загрози великого міста, що їй вони часто піддаються, [illegible] їх слабому [illegible] за неустійненої платні. [illegible] кресли[ла] вишку силуетом отих молодих дівчат, що приходять до міста. [illegible] Палі, Насті, **Катерини й Марини.** Всі вони [illegible] з одного села та працювали на першій службі в місті.

Це були прототипи молоді дівчат, [illegible] що дуже важко привикали до міської [illegible]. Різні були їхні вдачі. Та всі вони [illegible] в [illegible] добрі в [illegible] до родини [illegible].

Дискусія, що розвинулась потім, підчеркнула [illegible] Не думку — [illegible] Коли [illegible] найбільша хиба наших дівчат — це їхня нефаховість. Приходять до міста без ніякого знання і мусять [illegible] на службу, щоб чогось навчитися. Часто через це попадають у [illegible] середовище та [illegible] для свого народу. Найважливішим [illegible] [illegible] Та п. Л. Чехович звернула увагу на те, що [illegible] у [illegible]. Тоді [illegible].

На живій дискусії проминув вечір.

Альнкоголь і тютюн спиняють умовий розвиток людини.

Сторінка без політики.

Питання протиґазової оборони дітей.

Протигазова оборона дітей підчас війни є незвичайно важною справою, може навіть важнішою від оборони старших людей. Протигазова оборона старших властиво вже належить до розвязаних питань, бо вже передбачено всі можливі ситуації, в який спосіб мають старші боронитися й поводитися в часі ґазового наступу. Зате дуже дивно, що досі мало праці присвячено обороні перед ґазами саме тих безборонних малих сотворінь, як рівнож дуже мало цікавляться заінтересовані в питанні протигазової оборони справою токсольоґії діточого віку та метод протиґазової оборони дітей. Світ чомусь немов забув про тих найменших. Коли переглянемо протиґазову літературу (розуміється, що по українськи й досі ще нема ні одної книжки про протигазову оборону!), то про дітей не находимо нічого. Адже не вільно забувати про те, що діти є найбільш вражливим елементом на боеві хемічні засоби та що в найближчій ґазовій війні саме діти викажуть найбільший відсоток жертв, що буде тим більш болюче, бож діти творять у воєнній добі найцінніший нарибок, якого завданням буде виповнити всі страти спричинені ґазовою війною серед старших людей.

На щастя, здоровий відрух протиґазової оборони дитини починає будитися вже в ріжних краях. Зачинають появлятися перші апарати й маски для оборони дитини і можна вже мати надію, що це питання буде в найближчій будуччині розвязане. Загроза для дітей повинна бути найважнішим атутом, що промовляє за забороною атакувати безборонне цивільне населення внутрі воюючих держав, бо в такому разі найбільше можуть потерпіти діти.

В останніх часах доходять з Анґлії вістки, що там вже сконструовано дитячі візочки, що хоронять перед ґазами, саме тому, що малим дітям дуже важко закладати протиґазові маски. Візочки так збудовані, що замикаються зовсім герметично за одним потягненням. З боку находиться помпка, яка набирає повітря і фільтром очищує його та вломповує до візочка. Ті візочки вперше випробовано на котах і псах. Проби виказали, що ґази справді не продістаються до нутра візочка. Після таких проб розпочали вже серійну продукцію прот ґазових візочків. Їх ціна через те стає дуже приступна, так, що вони можуть стати продуктом масової продажі.

Стільки принесли часописи. Треба при цьому зазначити, що цю думку не першу переводять в життя в Анґлії. Такі візочки з фільтраційним апаратом фабрикують теж у б. Австрії та незалежно від австрійського візочка, в Німеччині виробляє їх фірма Штольценберґ вже від кількох літ. Ті візочки мають крім фільтру ще й кисневі ізолюючі апарати. В Німеччині випустили у продаж протиґазову маску для цивільного населення, яка в найменшім вимірі може бути ужита теж для дітей у віці від 4—5 літ.

Дуже цікаву розвязку питання протигазової оборони дітей подав у Франції інж. Леб, який придумав спеціяльні ущільнені протигазові дитячі плащики, до яких пристосовано відповідний фільтр для допроваджування повітря іззовні, або відповідний апарат, який витворює кисень.

Є ще кілька інших винаходів в тому напрямі, які свідчать про те, що світ починає дуже цікавитись протиґазовою обороною дитини і починає працювати в тому напрямі, щоб успішно розвязати цю квестію. Очевидно, ніяка мати не купить для себе так довго протиґазової маски, доки не дістане її теж і для своїх дітей. Автім воно цілком зрозуміле і зовсім раціональне, зі становища жінки й матері. Треба тільки жалувати, що досі жіночі орґанізації виявили в цьому напрямі таке мале зацікавлення цією преважною справою для будуччини грядучих поколінь і не здобулися на відповідний натиск у справі успішної розвязки такого справді пекучого питання. **Іч.**

—o—

Лікарська штука в державі азтеків.

Наука про вживання зілля в лічництві стара, як світ. Вона має в собі якусь таємничість, що особливо промовляє до уяви людини та її захоплює. А саме загально існує переконання, що кожна хороба має у природі відповідний лік у рослинному світі і ту хоробу можна вилічити тільки тим зіллям чи рослиною.

Це можна ще й нині запримітити на селі, де ріжні знахорі й ворожки м. і. лічать ріжні хороби зіллям. Очевидно, при тому лічені вони не заховують ніяких вимог гиґієни, то й не диво, що вони більше шкодять хорим, як помагають.

Але в лічені рослинами й зіллям є багато добрих прикмет і до цього поволі вже починає повертатися новітня фармакольоґія.

В народів, в яких релігія стояла у звязку з медициною, священики були одночасно лікарями й дуже заздрісно берегли таємниць лічення рослинами й зіллям. Так було у старовинному Єгипті, так ще й досі є в Тибеті, де Лями займаються від віків медициною і мають велике лікарське знання, при чому при лічені вживають майже виключно рослинних ліків.

Велика кількість рослин, що їх уживають у новітній фармакопеї, походить від індіян-азтеків, мешканців Мексика. Еспанські конкістадори найшли в Америці не тільки золото, вони відкрили там теж з немалим здивуванням глибоке знання лічництва серед мешканців „дикунів" відкритої Америки.

Під цим оглядом тут найбільшміродатний є Фернанд Кортез, що завоював Мексик. Його цікаві листи до еспанського короля Карла V., в яких він саме й пише про азтецьку лікарську штуку.

Теміkстітлян (пізніший Мексик), столиця азтеків, уявляв собою незвичайно гарний вид у той час, коли до нього вступили еспанці. Оригінальна архітектура безчисленних палат і святинь, мережа розгалужених по цілому місті каналів, по яких переплнвали умаєні квіттям човни, величезна кількість квітів по городах і на низьких дахах палат, барвисті й багаті одяги мешканців — все те викликало в еспанців найбільше здивування. Кортез і його товариші часто порівнювали столицю азтеків до Венеції з причини численних каналів, що творили в місті справжні вулиці.

Діяз дель Кастільйо, літописець тієї виправи записував дуже совісно все, що трапилося в дорозі. Він зовсім оправдано запитав здивований тим, що видів, коли вступили до Теміkстітляну: „Невжеж все те, що ми бачимо — це не сон?".

Дуже цікавий лист Кортеза, що він його писав до короля 13. жовтня 1520 р., в якім він дуже мальовничо описує першу зустріч із цісарем азтеків Монтезумою:

„...Коло тисячі найзнаменитших громадян міста вийшло на стрічу, всі убрані в багаті одяги. Коли вони зближилися до мене, дотикали рукою землі, опісля нахилялися й цілували землю.

Ми перейшли через міст. Там очікував нас володар держави, цісар Монтезума, в товаристві 200 дворян. Всі були босоніж, але в багатих одягах. Вони йшли наче в процесії по обох боках широкої та довгої вулиці. Монтезума йшов по середині. Два вожди піддержували цісаря попід руки. Всі три були одягнені однаково, з тою тільки ріжницею, що один лиш Монтезума мав на ногах черевики. Я зсів із коня і хотів обняти цісаря, але ті два вожди дали мені знак, щоби я його не торкався. Всі три похилилися переді мною і поцілували землю. Потім цісар велів свому братові станути біля мене і всі дворяни зложили мені глибокий поклін.

Я зблизився до Монтезуми та знявши нашийник з перел і кришталів, вложив його цісареві на шию. Потім пішли ми разом у глибину міста. Коли ми перейшли кілька вулиць, один із дворян приніс два нашийники з колірових мушель, дуже цінених у тому краю. При кожному нашийнику було вісім золотих привісок, виконаних незвичайно по мистецьки. Монтезума повісив їх мені на шию. Врешті прийшли ми до гарної палати, де все було вже приготоване до нашого прийняття. До тої палати впровадив ме[не] цісар".

Листи Кортеза свідчать про високий рівень цивілізації азтеків. Кортез був не тільки знаменитим вождом, але цікавили його теж ріжні прояви життя азтеків. Їх держава була багата в золото й достатки. Урожайна мексиканська земля родила багато какао, тютюну, бавовни, й ін. Знаменито удержувані греблі й дороги лучили столицю з цілою державою. Архітектура, різьба, золотниче мистецтво стояли дуже ви[соко], [а] теж ткацтво й виріб ріжного роду одягів та про[чих] красних предметів з колірових пер.

Палату Монтезуми окружали величаві огороди. Біля величезного зоольоґічного городу, в якім еспанці оглядали з подивом ріжні окази не знаної їм американської фавни, находився теж город призначений виключно для плекання птахів, що мали найчудніше опірення. З того піря вироблювали для Монтезуми та його двору плащі, зброю, шоломи і т. д.

Монтезума мав теж ботанічний город, в я[кому] плекано поверх три тисячі лічничих рослин. Багато рослинних ліків, що їх тепер уживаємо, привезли в тому часі еспанці з Мексику. Мексиканська медицина знала безчисленну кількість рослинних ліків, що їх пристосовувала дуже успішно в найріжніших хоробах: хіна, каскарасаґрада, кока, копаль, кураре, дам[іяна], кондуранхо, саваділля, сасапарілля, вервена і багато інших збогатили вже в короткому часі европейську фармакопею.

В одному із листів писаних до короля, Кортез згадує: „вулицю, призначену виключно для продажі лічничих рослин. Можна там зн[айти] ріжні рослини і коріння, що ростуть у тому краю. Деякі доми виглядають як аптики, прод[ають] у них вже готові ліки: плини, масти, порошки і плястри".

Лікарське знання азтеків зробило велике враження на Кортеза, тимбільше, що він зазнав його сам на собі в часі прикрої хороби. Коли він виздоровів запевнював короля, що не має ніякої потреби привозити еспанські ліки до Америки.

Крім рослинних ліків азтеки дуже часто стосували при хоробах також парові купелі (...). Кортез дбав про здоровля своїх вояків і цікавився всіма справами, що відносилися до санітарного стану його армії. Він постановив будувати лічницю на тому місці, де стрінувся з цісарем Монтезумою, щоб увіковічнити ту історичну хвилину.

Шпиталь вибудували й назвали „Шпиталь ім. Непорочного Зачаття" (Ель госпітал де ля Пуріссіма Консепціон"). Цей шпиталь вибудували з мистецько тесаного каміння, внутрі викладали найгарнішим пахучим кедровим деревом, що його спроваджували з гористої околиці Такубая. Шпиталь був приватною власністю родини Кортеза, наслідники цього великого вождя мали обовязок давати фонди на його удержання й ведення.

Загально тоді говорили, що Кортез заложив той шпиталь тому, щоб нагородити всі жорстокости й захланність, що йому пізніше закидували. Завойовник держави азтеків по своїм повороті до Еспанії провів останні літа свого життя в самоті й відокремленні. Кортез нарікав на невдячність короля, якому придбав „більше країв, аніж переказали йому його королівські предки".

В 1794 р. тлінні останки Кортеза, поховані в Еспанії, перевезли до Мексику і вложили в каплиці збудованого ним шпиталю. По кількадесяти роках їх відти усунули підчас заворушень і тепер ніхто не знає, де вони.

Шпиталь, що його Кортез вибудував у столиці Мексику існує до нині. Новітні удосконалення в ньому в нічому не нарушили гарної ф[орми], яка є цінною памяткою спанського кольоніяльного будівництва. Під гарними тінистими ... шами того шпиталю лічаться тепер нащадки ... реможних конкістадорів і переможених ...

НОВИЙ СПОСІБ ЗАКЛЕПУВАННЯ.

Вирібництво Гайнкель Флюґцайґверке ... ток впровадило оригінальний спосіб заклепування (нітування). В головці ніту поміщено ... вибуховий набій. При огрітті головки до ... набій вибухає та витворює головку ... падає творення головки молотом. Ті ... четвертину слабші від звичайних, але до ... направ та виробу збірників надаються добре.

Експозе премієра Берана.

ПОВНОВЛАСТИ.

На пленарному засіданні праського парляменту виголосив премієр Беран експозе, в якому представив програму уряду.

Він ствердив, що підстави державного життя змінилися так радикально, що навіть найвище напруження сил не може вже захитати новою державою. Обговорюючи закордонну політику, премієр підкреслив, що її диктують нині Чехословаччині нові великодержавні сили Европи й геополітичне положення. В першу чергу уряд наладнає своє відношення до Німеччини та вестиме супроти неї отверту політику. Коли йде про внутрішню політику прем. Беран заявив, що національна ідея перемогла Автономія в Карпатській Україні й Словаччині це потверджує.

В середу відбулося засідання праського парляменту, на якому принято у 1. і 2-ім читанні урядовий законопроект про повновласти на час 2-ох літ для уряду.

Пішту Фенцика беруть у Будапешті на копии.

Один із будапештенських часописів обговорює виступ Пішти Фенцика в будапештенськім парляменті під глумливим наголовком: „Оце Фенцик!" Той часопис подає таке:

„Пан посол Фенцик розрадував нас своїм оповіданням підчас того напруження, яке настало в парляменті. Ми вдячні йому за його жарти-казки. Посол Фенцик говорив, що мандрував по 7 державах, переїздив навіть казочне море, із неодної миски їв страву, але ніде йому страва так не смакувала, як капуста й солонина мадярського селянина. Пан Фенцик нагадує того французького короля, що кожному свому підданому бажав курку на столі, тому що сам любив варену куратину, як п. Фенцик любить капусту зі солониною. Депутат Фенцик у своїй фантазії описав усе краще, як у казці. Пан Фенцик крутив лиш про тих мадярських селян, що їдять солонину й капусту, та він не заглянув до тих курних хат і пивниць, де нема ні капусти, ні солонини. Там селяни чують лиш кручення у шлунках. Добре було би якби всі селяни мали капусту й солонину, але ті казки, що їх п. Фенцик оповідав — це лиш справді жарти

Премієр Волошин у чеського міністра шкільництва.

Премієр карпатоукраїнського уряду О. Д-Р ВОЛОШИН відвідав чеського міністра шкільництва і народньої освіти Д-РА КАПРАСА. Того самого дня у міністра Капраса були ректор і декани чеської політехніки у Празі та представники союзу кураторій торговельних шкіл і товариства професорів торговельних шкіл.

МАЙБУТНЄ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

„Прагер Прессе" (з 14-го грудня ц. р.) вмістила під наведеним наголовком статтю якогось чужинця з Хусту, в якій автор збиває твердження, буцімто Карпатська Україна під господарським оглядом не може втриматись, бо до Мадярщини відійшли її найбільші міста і вся урожайна земля і вона не має потрібних залізничих сполук.

Що торкається залізниць, то автор наводить приклади, що залізниця з Праги до Ясіня і досі переходила частинно румунською територією, і румунська залізниця з Орадея до Чернівців переходила частинно чехословацькою територією. Ця остання скорочувала дорогу подорожнім, які в іншому випадку мусіли би їхати з одного згаданого міста до другого через Букарешт, бо іншої сполуки нема. Коли обом згаданим залізницям це не шкодило, що вони переходили через чужу територію, то можна наладнати справу і тепер, щоб залізниця Карпатської України переходила частинно мадярською територією.

Що торкається урожайної землі, то маємо анальогію в Англії, яка мусить спроваджувати засоби поживи, а має змогу їх оплатити, бо експортує вугіль, сталь і текстильні вироби. Автор звертає увагу на ліси Карпатської України і твердить, що за дерево Карпатська Україна дістане необхідні їй харчі. Автор особливо підкреслює добру господарку в карпатоукраїнських лісах.

Автор стверджує поступ в матеріяльному й духовому розвитку Карпатської України за той час, коли ця країна була в межах Чехословаччини. Цей поступ — на його думку — треба завдячувати теж у великій мірі молодечій та інтеліґентній понятливости того народу, що став носієм карпатоукраїнської державної ідеї.

Все те — на думку автора — дає підстави твердити, що Карпатська Україна самовистачальна.

Німеччина кличе добровольців до армії.

Начальна команда німецької армії оголосила заклик до молодих німців, щоб добровільно зголошувались до летунських полків, до частин маринарки та до полку генерала Ґерінґа. Радо приймають усіх добровольців тих річників, які ще не обовязані до правильної служби, отже від 18-го року життя, а також тих, що обовязуються служити понад законну норму. Передбачено для цих добровольців значні полекші та економічні вигоди. Останній речинець зголошення минає 5. січня 1939 р.

—o—

Михайло Голинський концертує в Америці.

Наш відомий оперовий тенор Михайло Голинський, якого в нас мали нагоду мабуть усі чути, виїхав місяць тому до Ню Йорку, де задебютував концертом 26. листопада ц. р. у салі Таун Гол. Це велика саля, що може помістити величезну авдиторію, тимто не диво, що чужа публика на концерті невідомого ще там артиста не могла її заповнити.

Американська „Свобода" приносить велику статтю про Голинського, подаючи його подрібний життепис від того, як проф. Чеслав Заремба відкрив голос Голинського почувши його високе „ц" при співі Бетовеного маршу на одному похороні. Після школи у Заремби Голинський, як відомо, виїхав на студії до Мілано, а в 1925. р. виступив у львівській опері в „Паяцах". У 1926. р. совітський консуль у Варшаві, почувши його в опері, запропонував йому виїзд на Совітську Україну, де Голинський провів чотири сезони, співаючи в опері одеській, київській та харківській. Він мав теж гостинні виступи у Тифлісі та Москві. Від 1930. р. Голинський перебував у Галичині, де вряди-годи мав гостинні виступи в опері та співав у радіо. Не маючи виглядів для себе у краю як оперовий співак, він рішив виїхати за море. Це вже другий виїзд Голинського до Америки від 1930. р.

Товариш М. Голинського, наш відомий музика Роман Придаткевич, в окремій статті дає теплий портрет нашого тенора, підкреслюючи його прикмети як людини та громадянина.

Програму склав М. Голинський здебільша українську, додавши до неї славянські пісні та дві оперові арії. Музичні критики, що пишуть у ґазетах з англійською мовою, зазначують сильний голос нашого співака та його гарну, теплу барву.

В торонтськім „Івнінг Телеграм" з 26. листопада поміщено знимки артистів, що виступають у суботу: д-ра Гайнца Унґера, німецького диригента, Алісію Маркову, російську танечницю, Бендусіяміна Дусілі, італійського тенора, Йосифа Сіґеті, мадярського скрипача і Михайла Голинського, як українського тенора.

До кінця ювилейного року „Просвіти" вже недалеко! Чи ви вже стали членом „Просвіти" і чи склали жертву на нитку в її прапорі?

З викладової салі.

Академічні Вечорі Богословського Наукового Т-ва: О. д-р А. Ішак: КИЇВ І РИМ. (Львів 11. ц. м., саля „Української Бесіди").

Третій з черги Академічний Вечір присвячений був взаєминам Києва з Римом. О. прелеґент звернув увагу на т. зв. Никонівський літопис з XVI. ст., що вичисляє чотири папські посольства до Києва під рр. 978, 988, 991 і 1000. Перше посольство з Риму до Києва прийшло 978. р. за часів кн. Ярополка, що сприяв християнам, одначе саме в цьому році князь Володимир усунув Ярополка і настала поганська реакція, що тривала 10 літ. Одначе Володимир, хоч вихований у поганському Новгороді, швидко побачив, що найкращим цементом для його великої держави буде християнська релігія. І Византія і Рим хотіли забезпечити собі впливи у Києві. В 988. р. папські посли прибули до Корсуня, де тоді стояв з військом кн. Володимир, і принесли мощі св. Климента папи, який помер у Корсуні на вигнанні, щоб таким чином звязати нову християнську єрархію в Києві з Римом. Третє папське посольство прибуло до Києва 991. р. Володимир дав себе переконати папським послам і не взяв єрархії з Византії, тільки з Болгарії, що підлягала тоді Римові. Тому він вислав 994. р. своїх послів до Риму. В 1000. р. прибуло до Києва четверте папське посольство, яке мабуть принесло згоду на оснування київського архиепископства. Першим київським архиепископом був Іван, якого згадує начальний літопис під 1008. р., як автора богослуження в честь Бориса і Гліба. Коли византійський цісар Василь II. розгромив болгар 1019. р., багато болгарських епископів і священиків прийшло до Києва. Вони створили першу нашу єрархію. Одначе т. зв. літопис Нестора промовчує це і першим київським митрополитом подає грека Теопемпта аж у 1039. р. Ця мовчанка начального літопису про перших 50 літ християнства на Україні має своє джерело в тому, що наш літописець був прихильником Византії, а перші наші єрархи не були її ставлениками.

ЛІТАК МІНІСТРА РЕВАЯ МУСІВ ОСІСТИ В ПОЛОВИНІ ДОРОГИ.

ПАТ повідомляє: Літак, що ним летів мін. Ревай з Хусту до Праги, мусів осісти коло Жиліни; підчас того літак ушкодився. Залога літака та пасажири (мін. Ревай, його жінка і двох скарбових урядовців з Хусту) потовклися.

НАПАД НА БРИТІЙСЬКУ ВІЙСЬКОВУ СТАНИЦЮ В ІНДІЇ.

Коло Котаї у Вазиристані туземці напали на станицю граничної сторожі. Після довшої перестрілки вони відступили, залишаючи 5-ох убитих і 4-ох важко ранених.

У перші роковини смерти
бл. п. ІЗИДОРА ГРОМНИЦЬКОГО
відправиться в суботу 17. грудня 1938 в г. 8.
ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ
в Церкві Усп. Пр. Діви у Львові.

Новинки.

— **Магазин постелі Р. Джала** — Львів, Хорушини 5, поручає ковдри, матраци — переробляє ковдри по 4 зол., матраци по 6 зол. Приймає піря до прання. Тел. 294-81 1825 62-10

— **Миколаївський вечір** Карпатського Лещетарського Клюбу, Філії у Львові, відбудеться 18. грудня 1938. р. у малій салі М. Т. ім. Лисенка. Роздача даруньків, багато несподіванок, джез Ябця. Початок в год. 21-ій.

— **Вуйкові** Андрійкові і Теті з Імянинами і Новим Роком сердечні бажання шле „Воно". 2947

— **„Хром"**, Львів, вул. Руська 20, тел. 271-83, поручає по найдешевших цінах ф у т р а жіночі і чоловічі та всякого роду футряні шкірки, як також перекрашує і переробляє уживані футра за найновішими фасонами. 2259 1—?

— **На Святого Миколи** — найкращий дарунок — ощадний український **радіоприймач „Селектон"**, Львів, Сикстуська 43, тел. 254-22. 2948 1—2

— **В понеділок,** 19. грудня, год. 12-та в салі Лисенка, Академія в честь Митрополита Андрея. Білети набувати в Союзнім Базарі в пятницю й суботу від год. 15—18. 2956 1—1

— **Українські авдиції** із закордонних радієвих стацій слухайте тільки на радіоприймачах ф-ми „Е-комп", Львів, вул. Сикстуська ч. 29, тел. 203-30.

— **Другий з черги виклад** ред. Миколи Голубця з циклю **„Наш Львів"** відбудеться у львівській Дружині Княгині Ольги в пятницю 16. ц. м. в 6-ій годині ввечір у домівці організації. По цікавім першім рефераті заохочувати до участи в дальших хіба не треба. Всі прийдемо.

— **Загадка III-ої Німеччини.** Заходом філії „Т-ва Українських Наукових Викладів ім. П. Могили" в пятницю 16. грудня ц. р. **в год. 18-ій** (а не в год. 19., як було помилково подано в попередньому числі) у салі Т-ва „Українська Бесіда", Рутовського 22, виголосить д-р Дмитро Донцов відчит п. т. „Загадка III. Німеччини".

— **Другий відчит** з циклю відчитів т-ва „Плай" виголосить в неділю 18. ц. м. в год. 17. д-р К. Паньківський на тему: Карпатська Україна в домівці т-ва „Плай", при вул. Чарнецького ч. 26, партер.

— **Збірка на Українську Захоронку** перед українськими установами і церквами у Львові відбудеться за дозволом Городського Старости в неділю 18. ц. м. Просимо українське громадянство не минати збірщиків!

— **Памятник Словацькому у Львові** рішили поляки поставити в Єзуїтському парку. Місце під памятник вибрано і затвердить міська рада м. Львова.

— **Арсенал зброї і муніції в „Домі Медиків".** „Век Нови" з 16. ц. м. пише: Зі середи на четвер (15. ц. м.) влада безпеки при участи віцепрокуратора перевела сензаційну ревізію в Домі Медиків при вул. Слодовій. Влада безпеки мала вже від довшого часу інформації, що в цьому домі приміщений арсенал ріжного роду зброї, що її вживали боївки студентів допускаючись ріжних терористичних актів і у високих школах і поза ними. Висліди ревізії дали владі матеріял, що компромітує багато студентів. І так у кімнаті студентів: Зарембського і Шамоцького поліція знайшла два військові кріси; тому обох студентів арештувала. В іншій кімнаті, в якій мешкають студенти Опеля та Орхеля, поліція знайшла петарду з льонтом, довгим на півтора м. У хвилині, коли поліція входила до будинку, з цієї саме кімнати з другого поверху скинули на подвіря сусідньої камениці пачку, в якій була петарда, дві ґранати та крісові набої. На щастя ґранати не вибухли. Далі в кількох кімнатах поліція знайшла багато ножів, з того кілька пружинових, і багато летючок з нелеґальним змістом. Поліція арештувала студентів, в яких найшла ножі та летючки. Вістка про висліди ревізії викликала велитенське враження в університетських колах. Влада веде слідство.

— **Львівська хроніка.** В четвер 15. ц. м. рано вискочив з IV. поверху зі шпиталю Суспільної Обезпечальні при вул. Курковій 44-літній Роман Буць, шофер воєвідського уряду, якого привезли до шпиталю в суботу 10. ц. м. з хати, де він важко зранився бритвою. Причина самогубства невідома. — Зі столярського варстату А. Шіндлера при вул. Замарстинівській ч. 25. невідомі злодії вкрали минулої ночі столярське приладдя вартости коло 2.000 зол. — При вул. Красучинській упав з висоти першого поверха шофер М. Бідак, який працював при будові свого дому і важко потовкся.

— **Труп молодої жінки і самогубство лікаря.** У вівторок 13. ц. м. рано прохожі знайшли тіло молодої жінки на будівельній площі при вул. Прондзинського у Варшаві. Лікар з рятункового поготівля ствердив смерть з невідомої причини. На устах померлої були сліди йодини. Секція тіла виявила, що невідома жінка померла на удар серця під наркозою підчас недозволеної операції. Вже по смерти невідомої жінки попарено її уста йодиною, мабуть, щоб насунути здогад, що вона скінчила самогубством. Тимчасом поліція ствердила, що померлою є 27-літня Марія Рудницька, державна урядничка в Сарнах. До Варшави приїхала тому, щоб піддатись недозволеній операції. В понеділок перед вечором вийшла з хати забираючи зі собою 100 зол. на гоцорар для лікаря і від того часу вже не вернулась до хати. Отже вже не було ніякого сумніву, що Рудницька померла підчас операції в кабінеті одного з варшавських лікарів, який опинився в дуже скрутному положенні. Тому в ночі вивіз мабуть її трупа самоходом на Волю, де викинув її тіло на будівельній площі при вул. Прондзинського. Щоб розяснити траґічну смерть Рудницької поліція переслухала тих лікарів-ґінекольоґів, які вже були карані за недозволені операції або проти них ведуть ще слідство за такі справи. Між іншим поліція ствердила, що до Варшави приїхав недавно з Кракова лікар д-р Болеслав Герман, проти якого влада вела вже слідство у звязку зі смертю його пацієнтки по недозволеній операції. Тоді то пацієнтку перевезено вже напів живу до шпиталю у Кракові і записано під фальшивим прізвищем. Тому варшавська поліція переслухала теж між іншими лікарями і д-ра Б. Германа, але не ствердила, хто з них переводив недозволену операцію. Щойно в середу 14. ц. м. рано заалярмовано поліцію, що лікар д-р Болеслав Герман скінчив самогубством у своему помешканні при вул. Кошиковій, де займав 5-кімнатне мешкання. Поліція ствердила, що д-ра Герман не спав цілу ніч переглядаючи свої записки в кабінеті. В год. 5.30 рано вистрілом з револьверу відобрав собі життя.

— **Сензаційна афера з фальшуванням документів.** Варшавська поліція повідомила львівську поліцію, що від німецького жида Самуїла Гіршгорна відобрала фальшивий документ тотожности, що його видав львівський маґістрат. Гіршгорн признався у слідстві, що за згаданий документ заплатив урядовцеві Болеславові Маліновському 200 зол., хоч він спершу домагався 2.000 зол. У звязку з цією аферою поліція арештувала урядовця Б. Маліновського, двох свідків: Процика і Калитовського, які потвердили тотожність Гіршгорна, власника камениці при вул. Під Дубом, Самуїла Дінера, який зголосив, що Гіршгорн у нього мешкає та писарчука М. Цінцюрака. Свідки і Цінцюрак дістали по 3 зол.

— **Обстріляли особовий поїзд на Тешині.** Краківський „І. К. Ц." з 16. ц. м. повідомляє, що в понеділок 12. ц. м. обстріляли та обкидали камінням польський особовий поїзд між стацією Добра та Ґнойнікі. В поїзді вибито кілька шиб, але нікого з подорожніх не зранили. Польська поліція ствердила — запевняє „І. К. Ц." — що згаданий поїзд постійно обкидують камінням чеські боївкарі, які походять з Добраціц, Войковіц, Доброї та Ґнойніка.

— **Перший вязень у Ватикані.** Ватиканський суд засудив у середу 14. ц. м. Марія Політі, касієра ватиканської бібліотеки, на 4 роки і 4 місяці вязниці за крадіж. Виявилось, що Маріо Політі вів довший час подвійне життя. В день совісно сповняв свої обовязки касієра ватиканської бібліотеки, а в ночі виїздив до Риму, де гуляв з дівчатами легких обичаїв. На ці забави треба було багато грошей і тому веселий Маріо допускався грошевих зловживань.

— **Мережа автострад.** В четвер 15. ц. м. віддали до вжитку останні відтинки автострад у Німеччині, що їх будову передбачувала програма на цей рік. Довжина викінчених до 15. ц. м. автострад у Німеччині сягає 3.062 км., 1.400 км. будують, а 2.315 км. мають ще збудувати. Траса автостради, що веде від Балтійського моря до Альп, вже зовсім готова. Автостраду, що получить Рен з Кеніґсберґом, уже докінчують будувати.

— **Нещасливий випадок аннамського цісаря.** У пралісах Аннаму, 250 км. від столиці Сайгону, трапився нещасливий випадок 26-літньому цісареві Аннаму Бао Дай підчас полювання. На місце випадку виїхали лікарі літаком. Цісар Бао Дай виховувався в Парижі і вступив на престіл перед 13-ти роками.

— **20 років важких робіт за співучасть у схопленні ґен. Мілера.** В середу 14. ц. м. закінчився в Парижі сензаційний процес проти жінки російського генерала Скобліна, співачки Плевицької за співучасть у схопленні ґен. Мілера. Його схопили агенти Г. П. У. 22. вересня 1937 р. між год. 12.15 та 12.30 пополудні в Парижі і негайно вивезли вантажним автом до Гавру, де ждав уже на нього совітський корабель „Марія Ульянова" і відїхав ще того самого дня вечором до Ленінграду. Ґен. Мілер був головою військової організації російських емігрантів і вів інтензивну протисовітську акцію. Тому то за його діяльністю слідкувало дуже пильно Г. П. У. при допомозі ґен. Скобліна, який був агентом Г. П. У. При його допомозі агенти Г. П. У. схопили ґен. Мілера і вивезли таксамо, як ґен. Кутєпова дня 26. січня 1930 р. Тому що ґен. Скоблін утік з Парижа в ночі з 22. на 23. вересня 1937 р. і не відомо, де перебуває, на лаві підсудних засіла лише його жінка, яка знала про „злочин" свого чоловіка та йому помагала. По 10-денній розправі присяглі судді потвердили вину підсудної і на основі такого вердикту трибунал засудив Плевіцьку на 20 років примусових робіт і на 10-літнє вигнання з Франції по відбутті кари. Ґен. Скобліна судитимуть окремо позаочно. Присуд париського суду викликав сильне враження у Франції і в цілій Европі. Він є найкращим відзеркаленням тих настроїв, що зросли в останньому часі у Франції проти Совітів.

З судової салі.

ЗА ПРИНАЛЕЖНІСТЬ ДО О. У. Н. І РОЗКИНЕННЯ ЛЕТЮЧОК.

Дня 13. грудня ц. р. відбулася судова розправа в Журавні перед Стрийським Окр. Судом за приналежність до О. У. Н. і розкинення летючок тієї організації на терені громади Володимирці. Перед судом станули три сельські хлопці із Володимирець: **Пилип Табака, Осип Іваник** та **Гриць Кащій**, всі три арештовані в червні ц. р.

Акт обвинувачення закидував підсудним, що вони вночі з 23. на 24. липня ц. р. розкинули на терені Володимирець летючки О. У. Н., де писали про смерть полк. Коновальця і такий приказ тієї організації дзвонили. До тієї сенсаційної розправи з огляду на участь цілого села Володимирець стануло понад 50 свідків обжалування. Дня 14. ц. м. в 7. год. веч. проголосив суд, яким засуджено: **Осипа Іваника на 5 літ вязниці, Пилипа Табаку на 5 літ і Гриця Кащія на 3 роки.** На проголошення присуду ждало перед судом майже ціле велике село Володимирець, так, що поліція мусіла аж розганяти людей. (-рсй.)

ПІД ЗАМІТОМ СФАЛЬШУВАННЯ ДОКУМЕНТУ.

Дня 12. грудня ц. р. відбулась у Повітовому суді у Журавні перед Окружним Судом Стрийським на виїздній сесії розправа проти організатора філії „Просвіти" в Журавні **Януша Петра** під замітом сфальшування посвідки, виданої солтисом громади Сміхів ... читальні „Просвіти" з того таки села, ... ник до подання на проектоване свято „Просвіти". Підсудний боронився тим, що ... полагоджував у канцелярії філії в Журавні ... су, написану на верху посвідки ... суду, відтяв, уважаючи, що ... милку, бо посвідка разом з поданням ... староства в Жидачеві. Одначе суд ... урядовець філії, хотів у той спосіб ... сплати у волосному уряді в сумі 2 зол. ... його винним та засудив на кару **6 місяців ... ниці із примиренням на три роки і 20 зол. ...**
Боронив адвокат д-р В. Міклашевич.

—о-о—

З концертової естради.

ЮВИЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ У 25-ЛІТТЯ МУЗ. Т-ВА Й ІНСТИТУТУ ІМ. М. ЛИСЕНКА В СТРИЮ

Як завершення свят 25-ліття заснування філії Муз. Т-ва та Інституту ім. Лисенка у Стрию — відбувся дня 7. ц. м. святочний концерт, у якого програму ввійшли — крім промов і привітів — хорові продукції дрогобицького і стрийського „Бояну" та сольові концертові виступи учителів стрийського Муз. Інституту. Із промовців концерту — голова стрийської філії Муз. Т-ва Лисенка п. В. Котович на вступі згадав коротко історію заснування та розвою товариства і муз. школи у Стрию, підкреслюючи заслуги поодиноких членів та вчителів. Відтак, як відпоручник матірнього Муз. Товариства у Львові виголосив гарну, настроєву, оригінально подуману промову про патрона Муз. Т-ва ім. М. Лисенка, як символ творення української музичної культури. Привіти відчитав (за хворого д-ра Гарасимова) інж. Бандера, проголосивши іменування товариством з нагоди 25-ліття деяких почетних членів.

В концертовій частині були дві сольові інструментальні точки: фортепіянова I. рапсодія Лисенка блискуче виконана п. Г. Левицькою, теперішньою директоркою і учителькою Муз. Інституту в Стрию, і скрипкова соната Цезара Франка, якої виконавці, скрипак проф. I. Поваячек і піяністка п. Г. Левицька — вповні достоїлися до високих вимог цього прекрасного, хоч і як трудного твору. Головна частина хорових точок (Людкевича „Кантата у 25-ліття", Гендля Аллилуя, Лисенка хор з оп. „Утоплена": „Туман хвилями лягає" і Н. Вахнянина хор з Купала: „Урра у бій") — припала до виконання чомусь Дрогобицькому Боянові, що під орудою свого диригента Б. Пюрка виступив у поважному числі коло 60 членів, та проявив великі голосові вальори, чистоту інтонації, гарне ритмічне (рідке у нас!) зіспівання, і значну культуру. Стрийський Боян обмежився чомусь (невже із почуття скромности, чи чемности місцевих супроти гостей?) тільки до виконання одної точки: 1. і 4. частини Лисенкової кантати „Радуйся ниво неполитая", і виконав її під орудою місцевого принагідного диригента п. Булнева доволі поправно й чисто, виказуючи багатство гарних голосових матеріялів, однак мале зіспівання і деякі технічні й ритмічні прогріхи.

Хоча й дехто із присутніх на концерті помітив, може й слушно, що у програмі концерту замало творів Лисенка та українських композиторів, головно, що у ній не було точки сольоспівів, — то загалом свято зробило під кожним оглядом на всіх піднесле й гарне враження, дало мабуть заслужене вдоволення аранжерам свята, та працівникам на полі музичної культури Стрийщини.

Ч. В.

ТРЕТІЙ КОНЦЕРТ З ТВОРІВ В. БАРВІНСЬКОГО

На третьому з черги концерті з творів В. Барвінського з нагоди його 25-ліття, — що відбувся в суботу 10. ц. м. в малій салі Лисенка, — піяніст п. Р. Савицький зважився показати нам образ фортепіянової творчости композитора на одній музичній вечорі. Хоча й фортепіянові твори В. Барвінського становлять квантитативно одну з головних частин його творчости і дають піяністові доволі значний матеріял до вибору, і хоч це вдячний репертуар для наших піяністів (від абсольвентів Інституту до Любки Колесси включно) проте ця обставина утруднювала трохи завдання **одному** виконавцеві **одного** фортепіянового композитора на **одній** вечорі. Раз піяністові трудно було дати у своїй інтерпретації щось нове, оригінальне, а друге вальори п. Р. Савицького як піяніста із його пластичною технікою та його прямолінійним, здоровим інтерпретаційним напрямом — може не всюди були ідеально-згідною лінією із тонкою та хиткою конструкцією його гармоніки, із крутою лінією настроїв автора. Але не зважаючи на все те, піяніст вийшов переможно представивши творчість ювилята гідно. Особливо мусимо бути йому вдячні за виконання в цілости прекрасної, а трудної і рідко виконуваної „Сюїти" композитора.

С. Д.

ВІДГУКИ ДНЯ.

„Вплоть до атделенія"...

Іосіф Віссаріоновіч Сталін, перший громадянин С. С. С. Р., любимий вождь усіх народів, а батько й опікун совітського народу, ґеніяльний присмирник білої і червоної контрреволюції, могутня правиця большевицької справедливости, автор найкращої конституції і пр. і пр. кивнув рукою. На той кивок грузин Мордокідзе, ангел-хоронитель диктатора, витягнув нагай і сховався за котарою, в якій „для прикраси", на висоті людського ока були викроєні дірки. Тоді божеський Віссаріоновіч натиснув електричний ґудзик, двері безшелесно відчинилися і в опанцирений кабінет увійшов містер Смайт, англійський журналіст.

— Маю честь предст....

— Знаю. Сідайте, будь ласка! — перебив йому ґеніяльний диктатор. — Ви певно на інтервю?!

— Єс, містер. Я хотів би довідатись, як стоїть справа з Україною. Бо в тепер...

— Дуже Ії на зуби взяли, правда!?... Але дивно мені, що про таке питаєте. Україна, як вам відомо, це федеративна республика в Радянськім Союзі.

— Так, мені це відомо. Але я хотів би щось ближчого...

— Ближчого... Отже У. С. Р. Р., іншими словами Україна, це друга з ряду сестра великої радянської рідні. Вона має всі права...

— Вплоть до атделенія! — докинув містер Смайт.

— Так є. Кожної хвилини має право виповісти добровільний союз з іншими сестрами.

— Навіть з першою сестрою?!

— Очевидно.

— Але я маю спеціяльний один запит...

— Припускаю... Ви хочете знати, як воно в практиці?! Отже в практиці воно зовсім так як у теорії.

— Можливо... навіть зовсім певно! — притакнув містер Смайт.

— Україна — тягнув далі Іосіф Віссаріоновіч — має свій уряд, свої установи... Новий будинок народнього комісаріяту шляхів у Києві бачили?!

— Якось не запримітив...

— Шкода. Тоді побачилиб, що Україна йде рівним кроком із Заходом, а певдовзі випередить його. Дитячі жолобки бачили?!...

— Бачив. А все таки я хотів би знати одно...

— Чи в звязку з Україною?

— Так.

Сталін звузив уже й так вузькі очі, і рушив вусами як сом.

— Щож такого?! Адже вже докладно знаєте, що Україна це самостійна держава в сердечнім союзі з рештою сестер, що має право кожної хвилини відділитися...

— Знаю. Але говорять, що Україна малаб дістати незадовго автономію...

Галактіон Чіпка.

З кіна.

КІНО „КАСІНО": „ЛЬОРД ДЖЕФ".

Виховна американська фільма у тому найкращому розумінні, коли гарно вибраний приклад з життя молоді вказує на методи англьосаксонського виховання такі ріжні від наших. Хлопчину залишено без батьків, якого використали великі ошуканці для своїх злодійських плянів, віддають до сиротинця і звідти до підготовчої школи до моряків. Хлопчина має прегарну вдачу; він розумний, але надмірно зарозумілий, нетовариський, збунтований проти всякого авторитету, пробує всяких хитрощів, щоб нарушити заведену дисципліну. Його наставники — військові люди ніразу не нервуються, коли він відповідає їм нахабно та вививно; вони не карають його так, щоб дати йому привід до бунту та невдоволення, а хотять розбудити в ньому любов до школи і середовища. Справжнє виховання перебирає на себе його товариш-ровесник, що живе в тій установі вже вісім років і хоче щиро ратувати новика від дурниць, через які його можуть відослати до карного заведення. У найбільше критичній хвилині, коли неслухняного і нетовариського хлопчину бойкотують товариші його, наставник довіряє йому почесне місце при спортових змаганнях. Усі методи виховання у тому світі нагадують принципи „фер плей" у спорті — повні джентельменства та погоди. Дотепно вплетена у фільму злодійська історія. Головні ролі грають два таланавиті молоді актори Фред Бартолюмю відомий з Дженсового „Коперфільда" і Мікей Руней.

Вшануйте тих, що віддали себе в жертву нашій Батьківщині.

Дописи.

ПЕРЕМИШЛЬ.

Звичайні Загальні Збори Пов. Кр. Рідної Школи в Перемишлі. В суботу 3. ц. м. в год. 18.30 в салі читальні Т-ва „Просвіта" відбулися чергові Звичайні З. Збори П. К. Р. Ш. при співучасти 64 членів кружка і 10 делегатів кружків з повіту. Збори відкрив голова Кр. д-р Микола Рибак короткою промовою, в якій ствердив, що збори скликані згідно зі статутом і що число приявних членів відповідає вимогам статута. Згадав померлих в діловому членів кружка, д-ра П. Войтовича, дир. Л. Посацького, радн. Калужницького і В. Футорського, яких память приявні вставши з місць, вшанували одноминутною мовчанкою. В кінці подав до відома порядок нарад, який збори приняли без змін. Секретарський звіт склав секр. Вас. Нагайський, касовий дир. Ол. Рейнорович, шкільний дир. Евг. Міхаловський, захоронкарсько-садковий дир. Дм. Пеленський, з переведених курсів проф. Ів. Гонтарський. Звіти окремих референтів були обширні та вичерпні. Кружок веде справді широку діяльність в ділянці організації шкільництва, захоронок, дитячих садків у повіті та організації кружків на місцях. У звітовому році старшина кружка клала головну вагу на організацію дитячих садків у повіті і не зважаючи на ріжні перепони вдалося цього літа засувати 39 садків, так що захоплено вже більш як 80% повіту. Крім цього старшина працює над заснуванням кількох сталих захоронок на периферіях Перемишля. В літі ц. р. старшина кружка купила на Засянні дім, вартости коло 15.000 зол., в якому в короткі відкриє захоронку. Важко приходиться старшині вивязуватися зі своїх обовязків з огляду на недостачу відповідних фондів, але не зважаючи на дуже скрутне матеріяльне положення кружок уперто працює та вже кінці з кінцями. Приявні не розводили дискусії над звітами і на внесок голови Контрольної Комісії дир. Станімра одноголосно ухвалили старшині абсолюторію. На внесок Комісії-Матки до нової старшини кружка увійшли: голова д-р М. Рибак, члени: о. крил. Ів. Качмар, дир. Ол. Рейнорович, проф. Ст. Куликова, проф. Ів. Гонтарський, дир. Дм. Пеленський, дир. Евг. Міхаловський, дир. Т. Середюка, Вас. Нагайський і Андр. Чайківський. До контрольної комісії: д-р Ст. Біли, д-р Вол. Блюй і дир. Осип Станімір.

З викладової салі. Заходами Учительської Громади і Т-ва Наукових викладів ім. Петра Могили відбулись минулого тижня два виклади. Перший виклад виголосив в неділю 5. ц. м. ред. м-р Юліян Костюк на тему „Карпатська Україна в рр. 1920—1926". Другий, в середу 7. ц. м. виголосив відомий наш мовознавець д-р Іван Зілинський, проф. краківського університету на тему „Українська літературна мова та народні говори". К-к

—o—

Листування Редакції.

Вп. М. О-вич, Прага: Другої статті не можемо помістити з цензурних оглядів.

Театри.

Великий Театр.

Пятниця 16. XII. год. 7.30 „День без брехні".

Субота 17. XII. год. 7.30 веч. „День без брехні".

Неділя 18. XII. год. 3.30 попол. „Закохана королева"; год. 7.30 веч. „День без брехні".

Театр Ріжнородностей.

Пятниця 16. XII. год. 7.30 веч. „Пан Лямбертіє".

Субота 17. XII. год. 7.30 веч. „Пан Лямбертіє".

Неділя 18. XII. год. 7.30 веч. „Пан Лямбертіє".

Український Театр ім. І. Котляревського.

СУДОВА ВИШНЯ:
16. XII. Орфей у пеклі.
17. XII. Лісова пісня.

МЕДИКА:
16. XII. Найвірніший чоловік.
17.XII. Зоря над Почаєвом.

ПЕРЕМИШЛЬ (сали Нар. Дому):
18. XII. Маруся Богуславка.
19. XII. Найвірніший чоловік.

КІНА.

АПОЛЬО: „Битва на Бродвею".
АТЛЯНТИК: „Буря на Сході" („Пригода в Шангаю").
БАЛТИК: „Король бавиться", „Герой наших часів".
ВАНДА: „Срібна торпеда", „Кріза скінчена".
ҐРАЖИНА: „Геєнна" на осн. Ол. Мнішек.
ЕВРОПА: „Чотири дочки".
ЕМПІР: „Готель у Тиролі".
КАСІНО: „Льорд Джеф".
КОПЕРНИК: „Стежа на пустині".
МАРУСЕНЬКА: „Перли корони" (Саша Ґітрі).
МЕТРО: „Голос серця", „Фіякер ч. 13".
МІРАЖ: „Ракета на Марса".
МУЗА: „Листи з поля бою", „Кайдани кохання".
ПАКС: „Любов і сльози жінки".
ПАЛЯС: „Примари".
РАЙ: „Павел і Гавел".
РІЯЛЬТО: „Дівчина шукає кохання".
РОКСІ: Подвійна програма: „Зоря Рівієри", „Проклятий скарб".
СВІТ: „Князь Ікс", „Каліф з Багдаду".
СВЯТОВІД: „Корабель невільників", „Пасажирка зайцем".
СТИЛЕВЕ: „Банковий Дім" і ревія з Фалішевським і Волішевським.
ТОН: „У тіні хреста", „Тайний агент".
УТІХА: „На межі життя" та ревія.
ХИМЕРА: „Злодійка" фільма із життя шкільної молоді.

ФОТОПЛЯСТІКОН:
(пл. Марійська)
Філіпіни, острів Маніля.

ФОТОПЛЯСТІКОН „СВЯТОВІД":
(вул. Коперника ч. 11 дім ф-и Каім і Син)
„Швайцарія: Льокарно, Женева, Ціріх".

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Пятниця, 16. грудня 1938.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Година господині: Крутись, вертись веретено; ради, вістки, легка музика з пл., 11.00 Для шкіл: Князь Йосиф, авд. для старших дітей, 11.30 Пісні та пісеньки у вик. Едв. Круиса, з пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Інформаційна газетка в українській мові, **14.10 Українська музика з пл. (хор, бандура)** 14.20 „На жидкім дворі" вийняток зі „Сповідів Северина Сопліци", 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 „Гокус покус покусінус" авд. для молоді, 15.20 Спортовий порадник, 15.30 Орхестра, 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Гутірка з хорими, 16.35 Пісні у вик. Ларісі Мартісец у супр. форт., 17.05 Фейлетон про полковника Эт. Беві, 17.20 Клярнетовий реситаль у супр. форт., 17.45 Із хроніки співочих і музичних т-в, вступне слово, пісні, комунікат, 18.30 Театр Уяви: „Сон радіової ночі", 19.00 Розривковий концерт: орх., скрипка, 20.00 „Реквієм" Верді: у перерві в год. 20.50 Вечірній денник, метеорольог. вістки, спорт, програма на завтра, 22.30 „Оповідання приятеля" Чехова, 22.55 Інформаційна авдиція, 23.00 Останні вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

Субота, 17. грудня 1938.

7.00 Ранішній денник, 7.15 Музика з пл., 8.00 Авдиція для шкіл, 8.10 Розривкова музика з пл., 9.50 Ранішні вістки, 11.00 Для шкіл: Співаймо пісеньки, 11.25 Оперетова музика з пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полуднева авдиція, 14.00 Орхестра, 14.45 Господарські вістки, 14.50 Біржа, 14.55 Програма на завтра, 15.00 „Як ти собі це уявляєш", авд. для дітей, 15.30 Орхестра, 16.00 Пополудневий денник, 16.08 Господарські вістки, 16.20 Літературна хроніка, 16.35 Віольончелевий реситаль Габора Рейто з супр. форт., 17.15 З піснею і танком по центральній промисловій окрузі, муз. авд., 18.00 Біжучі вістки з міста та провінції, 18.05 Актуальна спортова гутірка, 18.15 Гутірка зі слухачами, 18.30 Гутірка, Польща є всюди, де поляки, фейл., Заолзанські сkарби в житті та пісні, 19.15 Розр. концерт: орх., пісеньки, трубка, 20.35 Веч. денник, метеорольог. вістки, спорт, 21.00—23.55 „Дами та гузари" ком. опера Л. Камінського на осн. Ол. Фредра; у перерві в год. 22.55 Інформаційна авдиція, ост. вістки, Шлеськ у культурі давнього Львова, 23.55 Закінчення авдиції.

Неділя, 18. грудня 1938.

7.20 Орх., 8.00 Ранішній денник, 8.15 Для села: Газетка, Огляд ринків, Капели, 8.45 Поздоровлення, Що це таке зорганізоване село, Пісні у вик. міш. хору, коло год. 10.30 після богослуження Музика з пл., 11.45 Муз. програма на Різдво, фейл., 11.57 Сигнал, 12.03 Симф. поранок: орх., спів, 13.00 Вийнятки з творів Пілсудського, 13.05 Гутірка про Підволочиська, 13.15 Музика: орх., пісеньки, акордеон, банджо, 14.40 Трохи пісні, трохи слова, 15.00 Словно-муз. авд., 15.25 Золота книга громад, 16.30 Спів. реситаль Сл. Орловської-Червінської в супр. форт., 17.00 Театр Уяви: „Зразкове подружжя" Л. Гвайта, 17.30 Орх., монольоги; у перерві в год. 18.25 Хвилина бюра студій, 19.30 Програма на завтра, 19.35 „Гостинниця Під левом" словно-муз. авд. 20.10 Спортові вістки, 20.15 Інф. авд.: Спорт, політ. огляд, веч. денник, звук. тижневик, програма на завтра, 21.20 „Країна усміху" оп. Легара, 23.00 Ост. вістки, 23.05 Закінчення авдиції.

ЗАКОРДОННЕ РАДІО.

Пятниця, 16. грудня 1938.

БЕРЛІН 18.00 Настроєва музика, 19.00 Оперові фрагменти Гумпердінка, 20.10 Розр. музика, 21.10 Камер. твори Піцетія у вик. композит. (форт.), Майнарді (скр.), БУДАПЕШТ 13.30 Орх., 17.00 Сольо на гармонії, 18.000 Циг. музика, 19.30, 20.00, 21.00, 22.00 Опера, ВІДЕНЬ 13.15 Популярна музика, 14.10 Розр. музика, 15.30 Пісні та форт. твори, 18.45 Менуети й танки Шуберта, 20.10, 21.00 Бетовенівський концерт, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 19.15 „Дон Хуан" симф. поеми Р. Штравса, 20.10 Фільг. концерт, ЛІЛЬ 21.30, 22.00, 23.00 „Золотий півник" оп. Рімського-Корсакова, МІЛЯНО 17.15 Камер. концерт, 19.30, 22.30 Розр. концерт, 22.00, Симф. концерт, МІНХЕН 20.10 Брамсові пісні, РАДІО ПАРІ 18.05, 19.30 Камер. музика, 19.15 Твори на віол. і форт., 21.15 Скрипка, РИМ 17.15 Танк. музика, 20.30 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40, 22.00 Пісеньки, музика, СТОКГОЛЬМ 15.15 Пісні, 15.45 Форт., 10.05 Орх., 19.50, 20.00 „Алексендер Раг-Тайм Бенд" мельодії Ірвінга Берліна, ШТРАСБУРҐ 22.20 Хор, 22.45, 23.00 „Ля пуль новер" оперета Розенталя.

Субота, 17. грудня 1938.

БЕРЛІН 15.30 Пісні, 20.10, 21.00 Танк. вечір, БІЛГОРОД 20.00 Нар. пісні, 20.30 Форт., 21.00 Духа орх., БУДАПЕШТ 12.10, 18.30 Циганська музика, 19.20 Спів, 22.00 Віол., ВІДЕНЬ 19.00 Камер. муз., 20.30, 21.00 Веселий вечір, 22.30 Розр. концерт, орх., сол., ГАМБУРҐ 18.30 Нар. пісні, 20.10 Оперетові, фільм., танк. мельодії, КЕНІҐСБЕРҐ 15.30 Колискові пісні, КОПЕНГАГЕН 21.10 Пісеньки, 21.40 Розр. музика, 22.15 Оперетові мельодії, МІЛЯНО 19.20 Розр. музика, 21.00 Орх. концерт, форт., РЕНН 21.45, 22.00, 23.00 „Вертер" оп. Масснета, РАДІО ПАРІ 18.05 Для дітей, 21.15 Форт., 22.10 Кабарет, РИМ 19.20 Розр. музика, 21.00 Комедія, 21.40, 22.00 Розр. музика, СТОКГОЛЬМ 19.45 Танк. музика.

Неділя, 18. грудня 1938.

БЕРЛІН 12.00 Розр. концерт, орх., вокальний квартет, форт. дует, 18.00 Музика в сумерку, квінтет, сол., 20.10 21.00 „Дер Трефер ше Шварце" оп. Кюлера, БІЛГОРОД 20.00 21.00 Нар. музика, 21.30 Розр. музика, БРЮСЕЛЯ ФР 21.30 22.00 Симф. концерт в участю Мільода та Гіндеміта, БУДАПЕШТ 12.30 Оперова орх., 15.45 Нар. пісні, 17.00 Сольо на флеті, 17.50 Орх., 19.20 Форт. концерт Доганія, 20.10 21.00 Оперетові мельодії, 22.00 Циг. музика, ВЕЖА АЙФЛЯ 18.00 19.00 Симф. концерт із участю Касадесуса, 20.00 Камер. музика, ВІДЕНЬ 15.15 Стирійські різдвяні пісні, 16.00 Веселе муз. пополудне, 19.00 20.10 21.00 22.20 Великий концерт бажань, ДАЙТШЛЯНДЗЕНДЕР 15.30 Пісні та музика, КЕНІҐСБЕРҐ 20.10 21.00 Концерт орх., сопр., барит., ЛЯЙПЦІҐ 15.05 Казка для дітей, МІЛЯНО 17.15 18.00 Розр. програма, 21.00 22.00 Сучасна іт. симф. музика, 22.25 Пісні, МІНХЕН 11.30 Нар. пісні, 20.10 21.00 „Лікар мимоволі" ком. оп. Гуноля, ПРАГА 15.20 Популярні мельодії, 18.00 Військ. орх., 19.45 20.00 „Гонза" балет Недбали, РАДІО ПАРІ 18.05 21.15 Пісеньки, 18.25 Сольо на гармонії, 20.00 (після комунікату) Легка музика, 21.30 22.00 23.00 Вечір опер: „Ле Нуво Сенер ді Віляж" Бальдіє, „Бельте о Грен Пол" Сільвера, РИМ 17.00 18.00 Орх., 21.30 22.00 Комедія, САРБРІКЕН 15.15 Пісні, СТОКГОЛЬМ 16.00 Арфа, 19.30 Спів, 22.30 Концерт е-моль на скр. і орх. Мендельсона, ШТРАСБУРҐ 22.00 23.00 „Маскота" оп. Одрана, ФЛЬОРЕНЦІЯ 15.00 18.00 „Джоконда" оп. Понкієлія.

Радіокутик.

ПРОБЛЕМА СУСПІЛЬНИХ ВЕРСТВ.

Британське радіо надає низку гутірок присвячених проблемі суспільних верств у ріжних країнах. Найближча в тих гутірок буде на тему суспільних верств у Сполучених Державах Америки. Саме там зверхній вигляд людини нічого не говорить про її середовище, з якого вона походить та про її суспільне положення. Часто буває таке, що на банкира та продавця содової води, що має однаковий зверхній вигляд, однаково дивиться поліцінт на вулиці.

ПРОГУЛЬКА ПО НЮ ЙОРКУ.

Англійське радіо вишле ще цього місяця дуже цікаву авдицію, яка зобразить „подорож" вздовж одної з довжезних вулиць Ню Йорку, а саме 52 вулиці, яка лучить Іст Рівер з Годсон. Нюйорська вулиця творить ріжні верстви суспільних та мистецьких середовищ, від найбідніших до найзбагатіліших. Майже кожний бльок домів має інше обличчя, та дозволяє пізнати інший відтинок життя громадян американської столиці.

ВІЗИТА АНГЛІЙСЬКОЇ КОРОЛІВСЬКОЇ ПАРИ В АМЕРИЦІ.

Щойно недавно оголошено проєкт візити англійської королівської пари в Сполучених Державах Америки на травень 1939 р., але американське радіофонічне тов. НБК вже приготовляється, щоб на час візити запевнити собі якнайкращу радіово-справоздавчу службу. Тов. НБК призначило вже інжинірів з відділу трансмісій з життя, які мають опрацювати плян розміщення мікрофонів. Европейський представник НБК у Льондоні дістав уже інструкцію, щоб заангажувати справоздавчу службу, у звязку з виїздом з Англії королівської пари. Крім того тов. НБК звернулося з просьбою за співпрацю до радіовисилень в ріжних частинах краю. Тов. є думки, що справоздавча обслуга у звязку з візитою британської королівської пари, вимагатиме більшу скількість персоналю, як теж мусить заосмотритися у велику кількість ріжного приладу.

БІРЖА

Львів, 15. грудня 1938

ГРОШІ.

Купно-продажа: Бельги бельг. 89·32—88·83 Доляри америк. 5·2850—5·26·07, Доляри канад. 5·24·40—5·21·30, Фльорени гол. 288·34—286·60, Франки фр. 13·96—13·86 Франки шв. 119·00—119·10, Фунти анг 24·76—24·63, Гульдени данц. 10·25—99·75 Корони чеськ. 10·75-10·40 Корони дун. 110·55—109·70 Корони норв. 124·53—123·55 Корони шв. 127·49—126·50 Ліри італ. 18·90—18·10 Марки фінлян. 10·93—10·70 Марки нім. срібні 91·05—88·00. Тель Авів

Папери.

4 і пів проц. внут. 64·38—64·61 3 пр. 1 ем. 83·50 серія 92·0 2 ем. 82·25 серія 90·00 5. конвер 68·50. 4 прем. дол. [illegible] 4 консолід. 65·25—65·38

Акції.

Банк Польський 133·0 Цукор [illegible] Вугіль 35·00—33·13, Ліпльоп [illegible] Островець 65·25, Стараховичі [illegible]
Тенденція дещо сильніша.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

Львів, дня 15. грудня 1938

1 кг. масла десер. бльок. без оп. 3·25 зол.
1 кг. масла бочков. вкл. з опак. 1·36 зол.
молоко 19—20 сот.
1 кг. яєць 175—1·90 зол.

Тенденція на масло та молоко вдержана, на яйця сильна.

СПОВІСТКА.

Публична збірка Другої Філії Охорони Дітей і Опіки над Молоддю (Дівоча Ремісниця Бурса), яка відбулася 24. листопада п. р. дала **385 золотих 62 сот.** Всім, що допомогли в збірці і всім жертводавцям дякує сердечно **Виділ**.

ОГОЛОШЕННЯ

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Другої Філії Т-ва Охорони Дітей і Опіки над Молоддю (Дівоча Ремісничa Бурса) відбудуться дня 30. грудня 1938 в год. 17. у домівці „Труд", Ринок 39 з таким порядком нарад:

1) Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
2) Звіт секретарський, касовий і [illegible]совий.
3) Звіт Контрольної Комісії.
4) Уділення абсолюторії уступаючому виділові.
5) Вибір голови, 6 членів і 3-ох заступників.
6) Вибір 3-х членів Контрольної Комісії і двох заступників.
7) Внески і запити.

Коли в год. 17 не зійдеться приписане число членів Збори відбудуться в год. 18 при участи присутніх членів.

ЗА ВИДІЛ:
Мих. Гелиновичева, голова
Марія Донцова, секретар

Redaktorzy: d-r Iwan Nimczuk, Iwan Kedryn-Rudnyćkyj Wydawca: Spółka Wyd. „Diło", Lwów. Z drukarni S-ki Wyd. „Diło", Lwów, Rynek 10
Редактори: д-р Іван Німчук, Іван Кедрин-Рудницький. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Вид. Спілки „Діло" Львів Ринок 10